

Biuletyn

ISSN 1233-9784

informacyjny
1/2019



**Nowe regulacje
prawne MRiRW**

**Nowa WPR
– jakie zmiany**



Małe przetwórstwo 2019



**Rekordowe wyniki
w eksporcie produktów
rolno-spożywczych**



Z okazji Narodowej Wystawy Rolniczej Poczta Polska S.A. wypuściła serię okolicznościową, poświęconą polskiemu rolnictwu.

Seria składa się z trzech znaczków, prezentujących zmiany w produkcji rolnej. Pierwszy znaczek pokazuje orkę konną, charakterystyczną dla okresu międzywojennego i pierwszych lat po II wojnie światowej. Drugi znaczek to czasy mechanizacji rolnictwa i orka z udziałem traktorów. Trzeci obraz pokazuje najnowszy typ rolnictwa, w którym do prac polowych wykorzystuje się drony.

W numerze:

MRiRW



Nowe regulacje prawne MRiRW	4
Zmiany w paliwie rolniczym	4
Ułatwienia sprzedaży żywności	5
Zmiany w ustawach: o produktach pochodzenia zwierzęcego oraz bezpieczeństwie żywności	6
Zmiana ustawy o paszach	6
Ułatwienia w pozyskiwaniu nowych rynków	7
Nowe wzory księgi rejestracji bydła, świń, owiec lub kóz	8
Nowe rozwiązania w Funduszu Promocji Mięsa Wieprzowego	9
Zmiany w PROW 2014-2020	10
Harmonogram planowanych do 31.12.2019 r. naborów wniosków w ramach PROW 2014-2020	14
Dopłaty 2019: znów możliwość złożenia oświadczenia	16
Reforma WPR	18
Podsumowanie dyskusji w czasie prezydencji austriackiej	
Nowa WPR – jakie zmiany?	20
Nowe cele, większe wsparcie dla małych i średnich gospodarstw oraz dla młodych rolników	
O tym, jaki wpływ na polskich rolników i realizację unijnej polityki rolnej w Polsce będą miały decyzje podejmowane na forum UE	22
Oznaczanie produktów spożywczych	24
informacją o kraju i miejscu pochodzenia	
Program Poznaj Dobrą Żywność	26
Polska Food Festival	28
Konkurs dla partnerów KSOW	29
Bezpieczne Gospodarstwo Rolne 2018	31

ARiMR



Małe przetwórstwo 2019	33
Większa kwota dofinansowania i szereg ułatwień w ubieganiu się o pomoc	
Z pierwszej ręki	34
Wsparcie na zabezpieczenie wód przed azotanami	36

KOWR



Rekordowe wyniki	37
w eksporcie produktów rolno-spożywczych	
Rośnie polski rynek wołowiny	39

Drodzy czytelnicy

W opracowaniu *100 lat przemian w rolnictwie polskim* (wydanie specjalne – nr 10-11/2018 Biuletynu Informacyjnego) przez niedopatrzenie zabrakło informacji, że materiał powstał na podstawie książki prof. Józefa St. Zegara pt. *Kwestia agrarna w Polsce* (IERiGŻ PIB Warszawa 2018 r. s. 406). Za brak informacji proszę Autora i czytelników o przyjęcie przeprosin.

Prof. dr Andrzej Kowalski



Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi



Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Zdaniem ministra



Jan Krzysztof Ardanowski, minister rolnictwa i rozwoju wsi

Szanowni Państwo!

Końcówka ubiegłego roku przebiegała pod znakiem protestów rolników i rozmów z nimi. Jestem zawsze gotów rozmawiać. Zastanawiam się tylko, dlaczego nie możemy tego robić w cywilizowanych warunkach, a nie na drodze.

Każda grupa rolników jest ważna, każda ma swoje oczekiwania i problemy. Jednak minister odpowiedzialny za sprawy związane z rolnictwem, rynkami rolnymi i rozwojem wsi musi uwzględniać interesy wszystkich, a nie tylko jednej branży. Spotykając się z przedstawicielami poszczególnych grup staram się przedstawiać szerszy kontekst, gdyż czasami cele jednej z grup są sprzeczne z celami innej grupy. Mamy w Polsce ponad 100 organizacji i związków rolniczych. Nie ma jednak silnej reprezentacji wszystkich rolników jako grupy społecznej. Podczas rozmów z przedstawicielami samorządu rolniczego padła propozycja zorganizowania wspólnej reprezentacji wszystkich zainteresowanych. Wspólne rozwiązywanie problemów w zespołach roboczych powinno się odbywać z udziałem producentów rolnych, przetwórców i konsumentów. Tylko takie działania mogą doprowadzić do zintegrowania wszystkich

ogniów „od pola do stołu” i wypracowania niezbędnych zmian strukturalnych.

Naszym problemem jest oderwanie rolników od przetwórstwa. Przekształcenia z lat 90. ubiegłego wieku doprowadziły do likwidacji lub przejęcia zakładów przetwórczych i pozbawienia rolników jakiegokolwiek wpływu na rynki. Nierównowaga w ramach łańcucha żywnościowego uświadoczyła się w pełni podczas ubiegłorocznych kłopotów na rynku owoców. Dodatkowym czynnikiem obciążającym jest brak właściwych reakcji samych producentów rolnych, którzy bez oglądania się na realia rynkowe nadmiernie rozwijają produkcję. To nasza bolączka. Rolnicy w krajach „starej Unii Europejskiej” w przeważającej części współdziałają ze sobą, najczęściej w formie rolniczych spółdzielni. Nie tylko produkują, ale także przetwarzają i zajmują się dystrybucją. Doceniają zalety tej formy działania i tworzą bardzo silne podmioty gospodarcze na poszczególnych rynkach.

Przygotowaliśmy nową ustawę o spółdzielniach rolników. Zapisanych w niej jest wiele rozwiązań zwalniających z szeregu podatków. W mojej ocenie

jest to aktualnie jedno z najlepszych rozwiązań prawnych w tym zakresie, jakie obowiązują w krajach członkowskich. Mamy bardzo bogate tradycje budowy spółdzielczości rolniczej. Byliśmy jednymi z pierwszych w Europie, ale wiele złego uczyniono w okresie powojennym poprzez przymusową kolektywizację. Dziś jest już młode pokolenie rolników, które na szczęście nie żyło w tamtych czasach. Młodzi ludzie na wsi, dobrze wykształceni, zdeterminowani do rozwijania swoich gospodarstw, są naszą wspólną szansą na powrót do prawdziwej spółdzielczości. Bez tego nasze rolnictwo może przegrać walkę konkurencyjną.

Przygotowaliśmy i wprowadziliśmy w życie kolejne rozwiązania służące poprawie rolniczych dochodów. Poszerzony został zakres możliwości sprzedaży produktów wytworzonych we własnym gospodarstwie. Teraz polscy rolnicy mogą wreszcie sprzedawać je również do hoteli, stołówek czy szkół, a także do gospodarstw agroturystycznych. Zwiększony został ponadto limit wartości sprzedaży bez opodatkowania – z 20 do 40 tysięcy złotych. Powyżej tego progu podatek jest niewielki i wynosi tylko 2 procent. Znacznie zostały uproszczone wymagania dotyczące produkcji marginalnej, ograniczonej i lokalnej. Zniesione zostały wymogi opracowania i przedstawiania do zatwierdzenia planów technologicznych. Wszystkie te rozwiązania przywracają normalność – prowadzący działalność w ramach tzw. MOL-a przestają być traktowani tak, jak duże zakłady przetwórcze.

Rolnictwo to zespół naczyń połączonych. Wprowadzane zmiany dostosowywane są do różnych grup, bo każda z nich ma inną specyfikę. Istotne jest to, aby zmiany były harmonijne i służyły całemu rolnictwu i konsumentom.

Jedną z bolączek dotyczących wszystkich rolników jest zaniedbany stan melioracji. Musimy odbudowywać małą retencję wodną i wdrażać kompleksowy system zaopatrzenia rolnictwa w wodę. Należy przywrócić właściwą gospodarkę wodną, która potrafi zatrzymywać wodę w czasie, kiedy jest jej nadmiar i wykorzystać ją w okresach suchych. To oczywiście zadanie na lata, ale ten proces musi być rozpoczęty jak najszybciej i musi być konsekwentnie realizowany.

Kolejnym tematem, do którego muszę się odnieść, jest sprawa afrykańskiego pomoru świń (ASF). Tego, co się działo pod koniec pierwszej połowy stycznia w związku z zaplanowanym przez Ministra Środowiska odstrzałem dzików nie mogę określić inaczej, jak histeria.

Silna nagonka medialna na tę decyzję pokazała prawdziwe oblicze niektórych stowarzyszeń. Otrząs zaplanowany na poziomie około 200 tysięcy dzików okrzyknięto w Polsce rzezią tych zwierząt. Tymczasem przedstawiciele tego samego stowarzyszenia, tyle że w Niemczech, chwalili niemiecki rząd za działania związane z depopulacją dzików w tym kraju. A w sezonie 2017/2018 w Niemczech odstrzelono ponad 830 tysięcy tych zwierząt. Tam nazywane jest to właściwym postępowaniem, a u nas rzezią.

Uspokojenie medialnej nagonki nastąpiło po upublicznieniu stanowiska Komisji Europejskiej, że depopulacja dzików jest zalecanym sposobem ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusa ASF.

Dzikie są głównym wektorem przenoszenia choroby i dlatego tak istotne jest ograniczenie ich populacji oraz zbieranie i utylizacja padłych zwierząt.

Dane statystyczne wyraźnie pokazują, że wprowadzone rozwiązania dotyczące zasad bioasekuracji przynoszą spodziewane efekty. Od września ubiegłego roku nie zostało odnotowane żadne nowe ognisko choroby wśród świń. Natomiast w całym 2018 roku odnotowano 2627 przypadków ASF u dzików.

Warto też uświadomić sobie, że produkcja trzody chlewnej ma w Polsce bardzo silne tradycje. Roczna wartość produkcji w tym segmencie, wraz z pochodnymi, szacowana jest w Polsce na ok. 18-20 mld złotych.

To właśnie o to toczy się cała walka. Jak niejednokrotnie mówiłem jesteśmy na wojnie z ASF. Nie możemy sobie pozwolić na likwidację produkcji trzody chlewnej w Polsce.

Wielu wypowiadającym się na temat walki z tą śmiertelną dla świń chorobą zalecam przede wszystkim powściągliwość i bliższe zapoznanie się z opracowaniami naukowców zajmujących się tym tematem, ekspertów w dziedzinie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt. Odstrzał prowadzony jest zgodnie z Prawem łowieckim, a podejmowane działania wynikają z wiedzy naukowej i doświadczeń w zwalczaniu wirusa.

Jestem realistą i mam pełną świadomość, że jeszcze może się gdzieś zdarzyć ognisko choroby, ale coraz lepsza świadomość rolników w zakresie bioasekuracji oraz działania ograniczające populację głównego wektora choroby, pozwalają utrzymywać wirusa na ograniczonym terytorium. Potwierdzeniem słuszności przyjętych rozwiązań jest przywracanie kolejnych gmin z obszarów z ograniczeniami do produkcji trzody chlewnej.



Nowe regulacje prawne MRiRW

1 stycznia 2019 r. weszły w życie nowe regulacje prawne opracowane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Są to:

- Ustawa z 9 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej;
 - Ustawa z 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników do sklepów i restauracji;
 - Ustawa z 4 października 2018 r. o zmianie ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego oraz ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia;
 - Ustawa z 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o paszach;
 - Ustawa z 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o ochronie roślin oraz niektórych innych ustaw;
- oraz
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie księgi rejestracji bydła, świń, owiec lub kóz;
 - Nowe rozwiązania w zakresie wykorzystania środków Funduszu Promocji Mięsa Wieprzowego.

Zmiany w paliwie rolniczym

Zmiany wprowadzone ustawą z 9 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej dotyczą:

- zwiększenia limitu zużywanego oleju napędowego na 1 ha upraw rolnych z 86 do 100 litrów na 1 ha użytków rolnych;
- wprowadzenia limitu zużycia oleju napędowego w odniesieniu do 1 dużej jednostki przeliczeniowej (DJP) bydła, w przypadku prowadzenia przez producenta rolnego chowu lub hodowli bydła, do którego przysługuje zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie paliwa zakupionego do tej produkcji w wysokości 30 litrów na 1 dużą jednostkę przeliczeniową bydła;



Limit zużywanego do produkcji rolnej oleju napędowego został podwyższony do 100 litrów na 1 ha użytków rolnych

- zmiany terminu określenia przez Radę Ministrów, w drodze rozporządzenia, stawki zwrotu podatku akcyzowego na 1 litr oleju napędowego na rok następny, tj. do 31 grudnia zamiast do 30 listopada, ze względu na krótki okres, jaki pozostaje na prace legislacyjne w tym zakresie, z zachowaniem obowiązujących terminów poszczególnych etapów legislacyjnych, wynikający

z dnia ogłoszenia przez Komisję Europejską kursu euro niezbędnego do wyliczenia stawki zwrotu podatku akcyzowego na dzień 1 października danego roku.

Departament Finansów

☎ 22 623 20 21

Zdjęcie: fotolia

Ułatwienia sprzedaży żywności

Celem wprowadzenia ustawy z 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników do sklepów i restauracji jest przede wszystkim zmiana przepisów podatkowych umożliwiająca zwolnienie producentów rolnych prowadzących produkcję żywności z podatku dochodowego. Ustawa wprowadziła zmiany do ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1509, z późn. zm.), polegające na:



Nowa ustawa umożliwia zwolnienie producentów rolnych, prowadzących produkcję żywności, z podatku dochodowego

- podwyższeniu kwoty przychodów zwolnionych z podatku dochodowego od osób fizycznych do 40 tys. zł.,
- umożliwieniu korzystania ze zwolnienia podatkowego, określonego w art. 21 ust. 1 pkt 71a tej ustawy oraz możliwości opodatkowania 2% ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych przychodów ze sprzedaży przetworzonych w sposób inny niż przemysłowy produktów roślinnych i zwierzęcych, określonych w art. 20 ust. 1c ww. ustawy, uzyskiwanych przez producentów

rolnych niezależnie od tego, w jaki sposób i komu dokonują sprzedaży ww. przetworzonych produktów. Oznacza to, że z ww. rozwiązań podatkowych mogłyby korzystać podmioty (np. prowadzące rolniczy handel detaliczny) prowadzące produkcję i sprzedaż przetworzonych w sposób inny niż przemysłowy produktów roślinnych i zwierzęcych, o ile podmioty te korzystałyby w procesie produkcji z własnego surowca (wymagany jest, co najmniej 50% udział własnego surowca w produkcji) oraz nie zatrudniały pracowników.

Przedmiotowa ustawa wprowadziła również zmiany do prawa żywnościowego w odniesieniu do rolniczego handlu detalicznego. Zmiany te dotyczą ustawy z 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2018 r. poz. 1541 i 1669) i mają na celu przede wszystkim dopuszczenie możliwości zbywania żywności wytworzonej w ramach rolniczego handlu detalicznego na rzecz zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego, w tym sklepów, restauracji, stołówek i innych placówek o podobnej charakterystyce, zlokalizowanych na ograniczonym obszarze. Obszar ten obejmuje województwo, w którym ma miejsce prowadzenie produkcji żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz powiatów lub miast stanowiących siedzibę wojewody lub sejmiku województwa, sąsiadujących z tym województwem.

1 stycznia 2019 r. podmioty prowadzące rolniczy handel detaliczny zyskały, zatem szerszy zakres odbiorców wyprodukowanych środków spożywczych (dotychczas byli to tylko konsumenci finalni).

Limity ilościowe dla żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 16 grudnia 2016 r. w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania (Dz. U. poz. 2159).

Departament Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii

☎ 22 623 18 43

Zdjęcie: fotolia

Zmiany w ustawach: o produktach pochodzenia zwierzęcego oraz bezpieczeństwie żywności

Celem tej ustawy jest wprowadzenie ułatwień z zakresu prawa żywnościowego odnoszących się do procedury rejestracji działalności u właściwego organu urzędowej kontroli żywności dla podmiotów zamierzających prowadzić produkcję żywności na małą skalę i jej wprowadzanie na rynek w krótkich łańcuchach dystrybucji.

Ustawa wprowadza zmiany do ustawy z 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2017 r. poz. 242, z późn. zm.), polegające na zniesieniu obowiązku sporządzania i przedkładania powiatowemu lekarzowi weterynarii do zatwierdzenia projektu technologicznego zakładu oraz dopełniania obowiązku informacyjnego wynikającego z przepisów art. 19 tej ustawy dla podmiotów prowadzących sprzedaż bezpośrednią lub działalność marginalną, lokalną i ograniczoną.

Ponadto ww. ustawa, poprzez nowelizację ustawy z 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, ułatwia rozpoczęcie działalności przez podmioty zamierzające prowadzić produkcję żywności na niewielką skalę, w pomieszczeniach używanych głównie, jako prywatne domy mieszkalne, ale gdzie regularnie przygotowuje się żywność w celu wprowadzania do obrotu, o których mowa w rozdziale III załącznika II do rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319). Ustawa ta znosi obowiązek zatwierdzenia tego rodzaju działalności przez właściwy organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Od 1 stycznia 2019 r. podmioty zamierzające prowadzić taką działalność są zobowiązane jedynie do złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów ww. organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej.



Wprowadzane rozwiązania ułatwią rozpoczęcie działalności podmiotom, zamierzającym prowadzić produkcję żywności na niewielką skalę, w prywatnych domach mieszkalnych

Powyższe ułatwienia dotyczą w szczególności produkcji żywności pochodzenia roślinnego.

Departament Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii

☎ 22 623 18 43

Zdjęcie: fotolia

Zmiana ustawy o paszach

Uchwalona 22 listopada 2018 r. ustawa o zmianie ustawy o paszach ma na celu zmianę przepisu art. 65 w odniesieniu do art. 15 ust. 1 pkt 4 w zakresie terminu wejścia w życie zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użyt-

ku paszowego – na dzień 1 stycznia 2021 r.

Realizacja zapisu art. 15 ustawy z 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. z 2017r., poz. 453), w którym ustanowiony został zakaz wprowadzania do obrotu na terytorium RP pasz pochodzących z roślin genetycznie modyfikowanych oraz organizmów genetycznie modyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego wymaga



Termin wejścia w życie zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych został przesunięty na dzień 1 stycznia 2021 r.

czasu celem znalezienia zastępczych, wysokobiałkowych materiałów paszowych, porównywalnych przede wszystkim pod względem parametrów jakościowych

i ekonomicznych do pasz sojowych GM.

Dodany został art. 15a, zgodnie z którym minister właściwy do spraw rolnictwa opracuje i zamieści na stronie internetowej Ministerstwa plan wykorzystania krajowych źródeł białka oraz zminimalizowania deficytu białka paszowego w żywieniu zwierząt w zakresie pozyskiwania białka paszowego ze źródeł krajowych.

Plan zawierać będzie w szczególności wskazanie:

- alternatywnych źródeł białka wobec białka genetycznie zmodyfikowanego;
- możliwości zwiększenia udziału krajowych źródeł białka w paszach;
- działań, jakie powinny być podjęte w zakresie ograniczenia importu pasz genetycznie zmodyfikowanych.

Departament Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii

☎ 22 623 18 43

Zdjęcie: fotolia

Ułatwienia w pozyskiwaniu nowych rynków

1 stycznia br. weszły w życie przepisy ustawy z 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o ochronie roślin oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1616).

Podstawowym celem przyjęcia ustawy było wprowadzenie rozwiązań, które umożliwią wykonanie wymagań importowych państw trzecich (spoza Unii Europejskiej), co jest zasadniczym warunkiem utrzymania i ubiegania się o otwarcie nowych rynków zbytu dla polskich towarów rolno-spożywczych.

Aby ułatwić pozyskiwanie nowych rynków zbytu uzupełniono dotychczasowe regulacje o przepisy dotyczące nadzoru nad podmiotami ujętymi w rejestrze eksporterów. Podmioty wpisane do rejestru eksporterów będą nadzorowane przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa lub podmioty prowadzące certyfikację w systemie integrowanej produkcji roślin (IP) – w przypadku producentów uczestniczących w tym systemie. Rozwiązanie takie jest zgodne z wymaganiami niektórych państw trzecich, a jednocześnie pozwala obniżyć koszty oraz zmniejszyć obciążenia proceduralne zarówno po stronie Inspekcji, jak i przedsiębiorców.

Ustawa wprowadza także szereg uproszczeń, ograniczających obciążenia administracyjne i ułatwiających działalność rolniczą i gospodarczą.

W tym celu wprowadzono ułatwienia w procesie wpisywania podmiotów do rejestru przedsiębiorców – takiemu wpisowi podlegają podmioty prowadzące uprawę, wytwarzanie, magazynowanie, pakowanie, sortowanie lub dokonujące wprowadzania lub przemieszczania na terytorium Polski roślin, produktów roślinnych

lub przedmiotów, szczególnie podatnych na porażenie przez organizmy kwarantannowe. W tym przypadku zrezygnowano z wydawania decyzji administracyjnej przy dokonywaniu wpisu. Decyzja administracyjna zostanie jednak wydawana w przypadku wykreślenia podmiotu z rejestru.



Ustawa wprowadziła ułatwienia m.in. w procesie wpisywania podmiotów do rejestru przedsiębiorców

Ponadto, wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa nie będzie musiał kontrolować podmiotów, wpisanych do rejestru przedsiębiorców, niewykonywujących w danym roku działalności wymagającej uzyskania takiego wpisu, jeśli zostanie o tym wcześniej poinformowany.

Wprowadzono ułatwienia w przeprowadzaniu granicznej kontroli fitosanitarnej opakowań drewnianych, w tym palet, w których wprowadzane są do Polski towary z państw trzecich. Zastosowane rozwiązania umożliwią przeprowadzenie kontroli tych opakowań, a także ich zniszczenie lub poddanie zabiegom fitosanitarnym (jeżeli nie są prawidłowo oznakowane) poza punktem wwozu – w przypadku, gdy zrobienie tego na obszarze takiego punktu nie jest możliwe ze względu na charakter przewożonych towarów. Przemieszczenie wprowadzanych towarów poza punkt wwozu będzie możliwe, jeżeli wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa uzna, że nie stanowi to ryzyka fitosanitarnego. Rozwiązanie to jest korzystne dla przedsiębiorców importujących w opakowaniach drewnianych towary kruche lub wrażliwe, gdzie skontrolowanie opakowań w punkcie wwozu mogłoby prowadzić do zniszczenia lub uszkodzenia tych produktów.

Wprowadzono również przepisy ułatwiające rejestrację w komputerowej bazie danych informacji dotyczących nasion lub sadzeniaków ziemniaka, uzyskiwanych

zgodnie z zasadami produkcji ekologicznej. Modyfikacja danych w komputerowej bazie, zgodnie z wolą i na wniosek podmiotu, będzie możliwa bez wydawania decyzji administracyjnej.

Ustawa wprowadziła też korzystne zmiany do systemu integrowanej produkcji roślin, przede wszystkim przez zapewnienie efektywniejszej wymiany informacji między Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa a podmiotami certyfikującymi. Jest to zmiana istotna, gdyż w ostatnich latach rosła liczba producentów rolnych zgłaszających zamiar uczestnictwa w systemie integrowanej produkcji roślin oraz zwiększała się powierzchnia upraw zgłoszonych w ramach tego systemu.

Jednocześnie wprowadzono regulacje ułatwiające współpracę Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz z Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Departament Hodowli i Ochrony Roślin

☎ 22 623 21 51

Zdjęcie: fotolia

Nowe wzory księgi rejestracji bydła, świń, owiec lub kóz

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 12 grudnia 2018 r. w sprawie księgi rejestracji bydła, świń, owiec lub kóz wprowadziło nowe wzory ksiąg rejestracji prowadzonych w formie papierowej.

W stosunku do wcześniej obowiązujących przepisów rozporządzenie wprowadziło obowiązek dokonywania zmian w księgach rejestracji świń prowadzonych w siedzibach stada położonych na obszarze zapowietrzonym, zagrożonym lub innym obszarze podlegającym ograniczeniom, ustanowionym zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w tym zgodnie z przepisami Unii Europejskiej obowiązującymi w tym zakresie, w terminie 2 dni od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące obowiązek wpisu. W pozostałych przypadkach pozostawiono termin 7 dni od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące obowiązek wpisu na dokonanie wpisu w księdze rejestracji.

Zmiana ta ma na celu ujednoczenie obowiązujących terminów na dokonywanie wpisów w księgach rejestracji z terminami wprowadzonymi przepisami ustawy z 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. poz. 1642).

Ponadto, rozporządzenie w sprawie księgi rejestracji bydła, świń, owiec lub kóz umożliwia odstąpienie od obowiązku prowadzenia księgi rejestracji przez tych posiadaczy bydła, świń, owiec lub kóz, którzy uzyskali

dostęp do systemu informatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa obsługującego rejestr zwierząt gospodarskich oznakowanych i za jego pośrednictwem (tzw. portal IRZPlus) zgłaszają zdarzenia



Rozporządzenie w sprawie księgi rejestracji bydła, świń, owiec lub kóz umożliwiło posiadaczom tych zwierząt, mającym dostęp do portalu IRZplus i zgłaszającym zdarzenia dot. posiadanych zwierząt za jego pośrednictwem, odstąpienie od obowiązku prowadzenia księgi rejestracji

dotyczące posiadanych przez nich zwierząt. Dostęp do portalu IRZPlus posiadają wszyscy producenci rolni, którzy składają wnioski o dopłaty bezpośrednie za pomocą systemu eWniosek. Pozostali posiadacze zwierząt

mogą uzyskać dostęp do tego portalu zgodnie z procedurą określoną w przepisach rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 29 sierpnia 2018 r. w sprawie formularza internetowego umożliwiającego wprowadzenie danych do systemu informatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w którym jest

prowadzony rejestr zwierząt gospodarskich oznakowanych (Dz. U. poz. 1680).

Departament Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii

☎ 22 623 18 43

Zdjęcie: fotolia

Nowe rozwiązania w Funduszu Promocji Mięsa Wieprzowego

Od 1 stycznia 2019 r. obowiązują nowe rozwiązania w zakresie wykorzystania środków Funduszu Promocji Mięsa Wieprzowego. Kończy się bowiem 2 letni okres przejściowy wprowadzony 1 stycznia 2017 r., kiedy to weszły w życie przepisy ustawy z 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych, na mocy których środki funduszy promocji mogą być przeznaczane na finansowanie działań promocyjnych i informacyjnych dotyczących produktów rolno-spożywczych, których produkcja podstawowa odbyła się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypadku produktów przetworzonych, do produkcji których użyto nie więcej niż 25% składników pochodzących z poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.



Od 1 stycznia br. środki finansowe funduszy promocji mogą być przeznaczane na finansowanie działań lub współfinansowanie programów promocyjnych i informacyjnych dot. mięsa wieprzowego pozyskanego wyłącznie ze zwierząt urodzonych na terytorium Polski oraz których chów i ubój odbyły się również na terytorium RP

Z uwagi na specyfikę branży wieprzowej, w której duży odsetek ubitych świń w 2015 r. stanowiły zaimportowane prosięta i warchlaki, na etapie prac sejmowych nad projektem ww. ustawy wprowadzono 2-letni okres przejściowy w zakresie spełnienia wymagania w odniesieniu do miejsca urodzenia zwierzęcia, od którego pochodzi mięso wieprzowe, którego dotyczyć będą działania i programy informacyjne i promocyjne, wspierane ze środków funduszu promocji. Wobec czego, w przypadku branży mięsa wieprzowego do 31 grudnia 2018 r. środki finansowe funduszy promocji produktów rolno-spożywczych mogły być przeznaczane

na finansowanie lub współfinansowanie programów lub działań promocyjnych lub informacyjnych, dotyczących mięsa wieprzowego, które zostało pozyskane ze świń, których:

- ostatni etap chowu wynoszący co najmniej 4 miesiące odbył się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – w przypadku świń, których wiek w chwili poddawania ubojowi przekraczał 6 miesięcy;
- chów odbył się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od dnia, w którym osiągnęły masę 30 kg – w przypadku świń, których wiek w chwili poddawania ubojowi nie przekraczał 6 miesięcy, a ich masa wynosiła co najmniej 80 kg;
- chów odbył się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – w przypadku świń, których wiek w chwili poddawania ubojowi nie przekraczał 6 miesięcy, a ich masa wynosiła mniej niż 80 kg.

Ww. okres przejściowy miał na celu ułatwienie branży mięsa wieprzowego dostosowanie cyklu produkcji mięsa w taki sposób, aby po 31 grudnia 2018 r. wsparcie ze środków funduszy mogło być przeznaczane na działania lub programy informacyjne lub promocyjne dotyczące mięsa wieprzowego wyłącznie pochodzącego od świń urodzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz których chów i ubój odbył się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Od 1 stycznia 2019 r., zgodnie z art. 9 ust. 1a ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych, środki funduszy promocji mogą być przeznaczane na finansowanie działań lub współfinansowanie programów promocyjnych i informacyjnych dotyczących produktów rolno-spożywczych, których produkcja podstawowa odbyła się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypadku mięsa – jeżeli zostało pozyskane ze zwierząt urodzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz których chów i ubój odbyły się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Departament Promocji i Jakości Żywności

☎ 22 623 10 52

Zdjęcie: fotolia



Zmiany w PROW 2014-2020

W ramach corocznej modyfikacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020) w Ministerstwie Rolnictwa przygotowano szereg zmian mających na celu bardziej efektywne i dopasowane do bieżącej sytuacji wdrażanie Programu. Zostały one zaprezentowane podczas wspólnej konferencji prasowej ministra rolnictwa Jana Krzysztofa Ardanowskiego, podsekretarza stanu Ryszarda Zarudzkiego oraz prezes ARiMR Marii Fajger. Zmiany te zostały pozytywnie zaopiniowane przez Komitet Monitorujący PROW 2014-2020 i w grudniu 2018 roku trafiły do Komisji Europejskiej. Pod koniec stycznia br. Komisja powinna przedstawić swoje stanowisko odnośnie proponowanych zmian.

■ Pierwszy pakiet zmian

Pierwszy pakiet zmian dotyczy działań reagujących na zjawisko suszy, powodującej znaczne straty w rolnictwie. Proponuje się:

- rozszerzenie obecnego zakresu

wsparcia dla rolników w ramach typu operacji „Modernizacja gospodarstw rolnych” o inwestycje, mające na celu zapobieganie skutkom suszy w rolnictwie. Zakłada się, że pomoc będzie udzielana na inwe-

stycje polegające na tworzeniu nowych lub ulepszaniu istniejących instalacji nawadniających, a także ujęć wody (np. studnie, instalacje rozprowadzające). Rolnik będzie mógł uzyskać pomoc w wysokości maksymalnie 100 tys. zł na tego typu operację (jest to dodatkowy limit środków na beneficjenta i na gospodarstwo w okresie realizacji PROW 2014-2020);

- podniesienia poziomu pomocy dla spółek wodnych lub związków spółek wodnych z 500 tys. zł do 1 mln zł. Stan utrzymania urządzeń i obiektów na terenach zmeliorowanych jest niewystarczający, a większa kwota wsparcia pozwoli na bardziej kompleksowe inwestycje w tym zakresie.

■ Drugi pakiet zmian – podniesienie kwoty pomocy

Drugi pakiet zmian dotyczy podniesienia kwoty pomocy w niektórych działaniach, co związane jest z koniecznością dostosowania ich wysokości do sytuacji na rynku oraz powinno wpłynąć na wzrost zainteresowania tymi instrumentami. Proponowane kwoty prezentują się następująco:

- „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” – podwyższenie jednorazowej premii do 150 tys. zł (obecnie 100 tys. zł);
- „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich” – podwyższenie bazowej kwoty jednorazowej premii ze 100 tys. zł do 150 tys. zł w przypadku samozatrudnienia oraz 200 tys. (dodatkowo 1 miejsce pracy) i 250 tys. (dodatkowo 2 lub więcej miejsc pracy);
- „Tworzenie grup i organizacji producentów” – zwiększenie stawek wsparcia wypłacanego grupom producentów rolnych, w drugim, trzecim, czwartym i piątym roku prowadzonych przez nich działalności. Stawki w poszczególnych latach zostały zwiększone w taki sposób, aby różnica w ich poziomie w kolejnych latach malała o 1 pkt proc.

■ Uproszczenia związane z ASF

Kolejne zmiany dotyczą uproszczeń w typie operacji „Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej” i związane są z ASF. Zaproponowane zmiany odnoszą się do pomocy przyznawanej rolnikowi na budowę ogrodzenia służącego bioasekuracji i mają na celu umożliwienie przyznawania pomocy w formie ryczałtu, tak aby uprościć i przyspieszyć proces przyznania i wypłaty pomocy na ten zakres wsparcia. Proponuje się wprowadzić standardowe stawki za 1

metr bieżący ogrodzenia, furtki i bramy.

■ Preferencje dla prowadzących operacje w sektorze produkcji pasz

Mając na uwadze priorytety wskazane w Planie dla wsi zaproponowano również w typie operacji „Przetwórstwo i marketing produktów rolnych” wprowadzenie preferencji dla operacji realizowanych przez podmioty prowadzące działalność w sektorze produkcji pasz, bazujących na surowcach niemodyfikowanych genetycznie.

■ Nowa forma wsparcia

Kolejną istotną zmianą jest wprowadzenie do PROW 2014-2020 nowej formy wsparcia tzw. instrumentów zwrotnych. Odbiorcami wsparcia w nowej formie będą gospodarstwa rolne oraz przedsię-

nansowego, zostaną zwielokrotnione (efekt dźwigni finansowej), a rolnicy i przedsiębiorstwa przetwórcze uzyskają łatwiejszy dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania.

■ Modyfikacja działań obszarowych

Modyfikacja PROW 2014-2020 dotyczy również działań obszarowych. Proponuje się:

- zwiększenie stawek wsparcia ONW na obszarach górskich i podgórskich dla gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą.

Gospodarstwa rolne z obsadą zwierząt wynoszącą co najmniej 0,5 DJP/ha otrzymają zwiększone płatności:

- ✓ z obecnych 450 zł/ha/rok do 750 zł/ha/rok – ONW typ górski;
- ✓ z obecnych 264 zł/ha/rok do 550 zł/ha/rok – ONW typ podgórski.



Zmiany przygotowane w MRiRW w ramach corocznej modyfikacji PROW 2014-2020 zostały zaprezentowane w pierwszej połowie stycznia br. na wspólnej konferencji prasowej ministra rolnictwa Jana Krzysztofa Ardanowskiego, podsekretarza stanu Ryszarda Zarudskiego oraz prezes ARiMR Marii Fajger

biorstwa przetwórstwa rolno-spożywczego, co będzie stanowiło poszerzenie dotychczasowej oferty dotacyjnej. Wsparcie dla odbiorców przyjmie formę gwarancji i będzie dystrybuowane w ramach portfelowych linii gwarancyjnych, dzięki czemu środki PROW 2014-2020 w wysokości 50 mln euro, przeznaczone jako wkład do instrumentu fi-

Szacuje się, iż wyższymi stawkami płatności objętych będzie ok. 20,6 tys. gospodarstw i powierzchnia 114,3 tys. ha.

Proponowane zmiany mają na celu lepsze wykorzystania trwałych użytków zielonych poprzez promowanie chowu zwierząt trawożernych na obszarach górskich i podgórskich, tym samym przeciwdzia-

łanie porzucaniu gruntów i utracie różnorodności biologicznej na tych obszarach;

- zwiększenie stawek wsparcia na zalesienie do 100% wyznaczonych kosztów inwestycyjnych zaproponowanych w ekspertyzie Instytutu Badawczego Leśnictwa w działaniu „Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych”.

Potrzeba podwyższenia stawek wynika z faktu, iż pomimo wprowadzenia licznych uproszczeń umożliwiających spełnienie kryteriów selekcji czy też związanych z umożliwieniem zalesień na obszarach Natura 2000, od początku obecnego okresu programowania stale maleje liczba rolników ubiegających się o pomoc na zalesianie. Zakłada się, że proponowana zmiana uatrakcyjni ww. poddziałanie i tym samym większa powierzchnia zostanie objęta wsparciem na zalesienie, co powinno przełożyć się na osiągnięcie większego efektu środowiskowego;

- zwiększenie stawki płatności w ramach „Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego”, Pakietu 1. „Rolnictwo zrównoważone” z 400 zł/ha do 486 zł/ha.

Od 2015 r. obserwuje się spadek powierzchni (z 104,4 tys. ha w roku 2015 do 63,6 tys. ha w roku 2018) i liczby beneficjentów (odpowiednio z 2,4 tys. do 1,3 tys. w roku 2018) rozpoczynających realizację zobowiązania w ramach Pakietu 1. „Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego”. Zakłada się, że proponowana zmiana zwiększy zainteresowanie ww. pakietem i tym samym większa powierzchnia zostanie objęta wsparciem, co powinno przełożyć się na osiągnięcie większego efektu środowiskowego. Podwyższone stawki płatności obejmą dotychczasowych i nowych beneficjentów. Ponadto proponuje się umożliwienie udziału w Pakiecie 1. „Rolnictwo zrównoważone” „Dzia-

łania rolno-środowiskowo-klimatycznego” rolnikom, którzy w zmianowaniu stosują tytoń;

- zmiana wysokości stawek płatności w ramach Pakietu 1. „Uprawy rolnicze w okresie konwersji”, Pakietu 5. „Uprawy paszowe na gruntach ornych w okresie konwersji”, Pakietu 6. „Trwałe użytki zielone w okresie konwersji”, Pakietu 7. „Uprawy rolnicze po okresie konwersji”, Pakietu 11. „Uprawy paszowe na gruntach ornych po okresie konwersji” i Pakietu 12. „Trwałe użytki zielone po okresie konwersji”.

Proponuje się podwyższenie stawek płatności w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” dla wszystkich beneficjentów (nowych i kontynuujących zobowiązanie) realizujących pakietu:

- uprawy rolnicze (Pakiety 1. i 7.):
 - dla pakietu 1. – z 966 zł/ha do 1137 zł/ha,
 - dla pakietu 7. – z 792 zł/ha do 932 zł/ha,
- uprawy paszowe na gruntach ornych (Pakiety 5. i 11.):
 - dla pakietu 5. – z 787 zł/ha do 926 zł/ha,
 - dla pakietu 11. – z 559 zł/ha do 658 zł/ha,
- trwałe użytki zielone (Pakiety 6. i 12.):
 - dla obu pakietów – z 428 zł/ha do 535 zł/ha.

Proponowane zmiany mają na celu zwiększenie zainteresowania działaniem i pozwolą na objęcie nim większej powierzchni, co przełoży się na poprawę efektów działania.

■ Zmiany w zasadach przyznawania pomocy

W ramach rocznej modyfikacji zaproponowano również szereg zmian w zasadach przyznawania pomocy, co wynika z dotychczasowych doświadczeń w zakresie potrzeby uproszczeń, rozszerzenia grupy docelowej lub wprowadzenia dodatkowych preferencji:



W ramach modyfikacji PROW 2014-2020 zaproponowano szereg zmian, dla poszczególnych działań

- w typie operacji „Modernizacja gospodarstw rolnych”:

- podwyższenie dolnego progu wyjściowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa z 10 tys. do 13 tys. euro. Należy zauważyć, że gospodarstwa w przedziale: 10-13 tys. euro, w tym rolnicy prowadzący małe gospodarstwa wspólnie ubiegający się o pomoc, wykazują bardzo niewielkie zainteresowanie instrumentem wsparcia „Modernizacja gospodarstw rolnych” (na poziomie niespełna 4% wszystkich zawartych umów w tym typie operacji),
- wprowadzenie dodatkowego kryterium wyboru, dotyczącego obszarów z ograniczeniami naturalnymi, które ułatwi dostęp do środków PROW 2014-2020 podmiotom, które z dniem 1 stycznia 2019 r. utraciły status obszarów z ograniczeniami naturalnymi (ONW) oraz ONW typ specyficzny, w związku ze zmianą w zakresie nowej delimitacji obszarów ONW;

- w typie operacji „Restrukturyzacja małych gospodarstw”:

- zniesienie wymogu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez określony czas przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy przy jednoczesnym wprowadzeniu preferencji w ramach kryteriów wyboru operacji dla osób



m.in w zasadach przyznawania pomocy oraz odnośnie alokacji środków

podlegających ww. ubezpieczeniu,
 ✓ podwyższenie górnego progu wyjściowej wielkości ekonomicznej do poziomu poniżej 13 tys. euro, przy zachowaniu wymogu osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej w okresie docelowym na poziomie 10 tys. euro i (w każdym przypadku) o co najmniej 20% w stosunku do wartości wyjściowej. Zmiana ta umożliwi szerszy dostęp do wsparcia zainteresowanym posiadaczom mniejszych gospodarstw planujących ich restrukturyzację;

- w typie operacji „Przetwórstwo i marketing produktów rolnych” – rozszerzenie potencjalnej grupy wnioskodawców w naborze tematycznym dotyczącym wsparcia rozpoczynania działalności w zakresie przetwórstwa produktów rolnych o rolników, ich małżonków, domowników podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie, również na wniosek;

- w typie operacji „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000” – wprowadzenie dodatkowego kryterium wyboru, które ułatwi dostęp do środków rolnikom, którzy podjęli się realizacji dodatkowych działań sprzyjających zachowaniu walorów przyrodniczych obszarów rolniczych. Realizując na obszarze ca-

łego gospodarstwa zobowiązania, w tym istotne z punktu widzenia różnorodności biologicznej obowiązki związane z koszeniem lub wypasaniem trwałych użytków zielonych, przyczyniają się do zahamowania sukcesji naturalnej tych gruntów, sprzyjają zachowaniu bogactwa gatunkowego łąk i pastwisk oraz przeciwdziałają wkraczaniu gatunków ekspansywnych;

- w pakiecie działań związanych z transferem wiedzy i doradztwem – obowiązujące obecnie zasady realizacji programów doradczych w ramach poddziałania „Wsparcie korzystania z usług doradczych” zostały określone na podstawie założeń z 2013 r. Zgodnie z pierwotnymi założeniami, miały być realizowane 2. oraz 3-letnie programy doradcze za równowartość kwoty odpowiednio 1050 oraz 1500 euro. Założenia te wymagają aktualizacji ze względu na zmieniające się warunki rynkowe, a tym samym wymagają dostosowania do potencjalnych możliwości realizacji usług doradczych. W związku z powyższym, proponuje się ograniczenie realizacji programów doradczych w ramach poddziałania „Wsparcie korzystania z usług doradczych” do dwóch lat przy zachowaniu tej samej liczby usług przy stawce 1500 euro. Ponadto, w związku ze zgłaszanymi potrzebami, zaproponowano uwzględnienie w poddziałaniu „Wsparcie dla szkolenia doradców” możliwości finansowania studiów podyplomowych, co powinno ułatwić doradcom podniesienie swoich kwalifikacji.

■ Realokacja środków

Biorąc pod uwagę, że wdrażanie PROW 2014-2020 jest już mocno zaawansowane, konieczne było również przeanalizowanie pierwotnych założeń zawartych w Planie finansowym. Efektem tej analizy jest

zaproponowanie szeregu zmian odnośnie alokacji dla poszczególnych działań/poddziałania. Propozycja zmian polega na realokacji środków, w celu zapewnienia lepszego dopasowania budżetów poszczególnych instrumentów do rzeczywistych potrzeb zgłaszanych przez wnioskodawców. Jednocześnie przesunięcia środków zaproponowano do instrumentów, w których możliwe jest ich wykorzystanie, a alokację pomniejszono biorąc pod uwagę jeszcze planowane nabory i szacowane zainteresowanie wnioskodawców.

- W ramach aktualnej zmiany Programu planowana jest realokacja środków głównie z poddziałania:

- ✓ 6.2 „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” (-140 mln euro),

- ✓ 6.3 „Restrukturyzacja małych gospodarstw” (-100 mln euro),

- ✓ 6.5 „Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa” (-24 mln euro) oraz

- ✓ działania 9 „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów” (-100 mln euro).

- Realokowane środki przeznaczone mają być przede wszystkim na następujące instrumenty wsparcia:

- ✓ 7.2 „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach działania 7 „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” (+150 mln euro),

- ✓ 4.2 „Przetwórstwo i marketing produktów rolnych” (+150 mln euro);

- ✓ 4.1 „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000” (+50 mln euro);

- ✓ 6.4 „Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych” (+50 mln euro).

Harmonogram planowanych do 31.12.2019 r. naborów wniosków w ramach PROW 2014-2020

Lp.	Nazwa działania/poddziałania/typu operacji	Planowany termin naboru/ rozpoczęcia naboru wniosków*
ROZWÓJ GOSPODARSTW		
1.	Poddziałanie Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych typ operacji „Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych”	grudzień 2018 r.
2.	Poddziałanie Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw typ operacji „Restrukturyzacja małych gospodarstw” – bez ASF	lutym 2019 r. maj 2019 r.***
3.	Poddziałanie Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych typ operacji „Modernizacja gospodarstw rolnych” – nabór obszar a, b, c	marzec 2019 r.
4.	Poddziałanie Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof typ operacji „Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej”	marzec 2019 r.
5.	Działanie Tworzenie grup producentów i organizacji producentów	kwiecień 2019 r. październik 2019 r.
6.	Poddziałanie Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników typ operacji „Premie dla młodych rolników”	maj 2019 r.***
7.	Poddziałanie Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw typ operacji „Restrukturyzacja małych gospodarstw” – ASF	czerwiec 2019 r.***
8.	Poddziałanie Płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi typ operacji „Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa”	wrzesień 2019 r.
9.	Poddziałanie Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof typ operacji „Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej”	wrzesień 2019 r.**
10.	Poddziałanie Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych typ operacji „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000”	listopad 2019 r.**
WZMACNIANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI		
11.	Poddziałanie Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój typ operacji „Przetwórstwo i marketing produktów rolnych” – rolnicy	styczeń 2019 r.
12.	Poddziałanie Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich typ operacji „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” – ASF	sierpień 2019 r.
13.	Poddziałanie Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich typ operacji „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” – bez ASF	wrzesień 2019 r.
14.	Poddziałanie Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej typ operacji „Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych”	wrzesień 2019 r. **
ROZWÓJ TERYTORIALNY		
15.	Poddziałanie Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa typ operacji „Scalanie gruntów”	Terminy uzależnione od SW, które ogłaszają kolejne nabory.
16.	Poddziałanie Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii typ operacji „Gospodarka wodno-ściekowa”	Terminy uzależnione od SW, które ogłaszają kolejne nabory.**

Harmonogram planowanych do 31.12.2019 r. naborów wniosków w ramach PROW 2014-2020

Lp.	Nazwa działania/poddziałania/typu operacji	Planowany termin naboru/ rozpoczęcia naboru wniosków*
17.	Poddziałanie Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność	Cały rok. Terminy uzależnione od LGD, które ogłaszają nabory.
18.	Poddziałanie Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania	Nabór ciągły. Wnioski o przyznanie pomocy na operacje polegające na przygotowaniu projektu współpracy składa się do 31 marca 2021 r. Wnioski o przyznanie pomocy na operacje polegające na realizacji albo przygotowaniu połączonym z realizacją projektu współpracy składa się do 31 grudnia 2021 r.
TRANSFER WIEDZY I INNOWACJI		
19.	Poddziałanie Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności	lutych 2019 r.
20.	Poddziałanie Wsparcie dla szkolenia doradców	lutych 2019 r.
21.	Poddziałanie Wsparcie korzystania z usług doradczych	marzec 2019 r.
SYSTEMY JAKOŚCI PRODUKTÓW ROLNYCH I ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH		
22.	Poddziałanie Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości typ operacji „Wsparcie dla nowych uczestników systemów jakości”	wrzesień 2019 r.****
23.	Poddziałanie: Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym	wrzesień 2019 r.****
OCHRONA EKOSYSTEMÓW I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI NATURALNYMI		
24.	Działanie Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów premia pielęgnacyjna i premia zalesieniowa, pierwsza premia pielęgnacyjna do gruntów z sukcesją naturalną	15 marca-15 maja 2019 r. (wnioski będzie można składać jeszcze w terminie 25 dni kalendarzowych po terminie składania wniosków, jednak za każdy dzień roboczy opóźnienia, stosowane będzie zmniejszenie płatności w wysokości 1% należnej kwoty płatności).
25.	Działanie Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	
26.	Działanie Rolnictwo ekologiczne	
27.	Działanie Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)	
28.	Poddziałanie Inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska	kwiecień 2019 r.
29.	Działanie Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów – wnioski o przyznanie wsparcia na zalesienie	1 czerwca-31 lipca 2019 r.

* Planowane terminy niektórych naborów wniosków mogą ulec zmianie w wyniku przebiegu procesu legislacyjnego projektów aktów prawnych.

** Ogłoszenie naboru uzależnione będzie od dostępności środków finansowych (z uwzględnieniem m.in. wykorzystania środków w ramach poprzedniego naboru).

*** Z uwzględnieniem zmian PROW 2014-2020 przekazanych KE w grudniu 2018 r.

**** Planowany termin naboru uzależniony jest od procesu notyfikacji do Komisji Europejskiej krajowych systemów jakości żywności.



Dopłaty 2019: znów możliwość złożenia oświadczenia

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi opracował projekt ustawy *zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz niektórych innych ustaw*, który 8 stycznia 2019 r. został przyjęty przez Radę Ministrów. Przedłużono na 2019 r. rozwiązanie zastosowane w 2018 r., polegające na umożliwieniu rolnikom, ubiegającym się o przyznanie płatności bezpośrednich lub niektórych płatności obszarowych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) złożenie – zamiast wniosku o przyznanie tych płatności – oświadczenia, w którym potwierdzą brak zmian w porównaniu do wniosku z roku poprzedniego.

W 2018 r. z możliwości tej skorzystało ok. 400 tys. rolników. Szacuje się, że w 2019 r. będzie to podobna liczba rolników, co stanowi ok. 30 proc. wszystkich beneficjentów systemu wsparcia bezpośredniego.

Zastosowane w ubiegłym roku rozwiązanie pozwoliło znacznie

uproszczyć procedurę wnioskowania o płatności. Tak samo jak w 2018 r., złożenie oświadczenia będzie oznaczało wnioskowanie o te same płatności, co w roku poprzednim. Rolnicy będą mogli składać oświadczenia w terminie od 15 lutego do 14 marca (czyli w miesięcznym okresie poprzedzającym

podstawowy okres składania wniosków o przyznanie płatności), na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Z możliwości złożenia oświadczenia będą mogli skorzystać rolnicy, w gospodarstwach których nie nastąpiły żadne zmiany, które miałyby wpływ na treść składanego wniosku. Z tego względu, wzorem roku ubiegłego, projektowane przepisy przewidują możliwość składania oświadczeń zastępujących wnioski o przyznanie płatności w szczególności przez rolników, którzy w 2018 r. wnioskowali wyłącznie o jednolitą płatność obszarową, płatność za zazielenienie, płatność dodatkową, płatność związaną do powierzchni uprawy chmielu, płatność do owiec, płatność do kóz lub płatność niezwiązaną do tytoniu, a powierzchnia gruntów ornych zawarta we wniosku złożonym w 2018 r. wynosiła mniej niż 10 ha. Wymienione rodzaje wsparcia to płatności:

- || charakterze ogólnym, przyznawane do wszystkich gruntów rolnych niezależnie od kierunku prowadzonej na nich produkcji (jednolita płatność obszarowa, płatność za zazielenienie, płatność dodatkowa);
- do sektora o charakterze trwałym, jakim jest produkcja chmielu;
- do sektorów zwierzęcych (owce,

kozy), w których stosowany jest tzw. beznioskowy system ubiegania się o płatności;

- historyczne – niezależne od aktualnie prowadzonej produkcji (płatność niezwiązana do tytoniu).

Cechy te sprawiają, że rolnicy ubiegający się o wymienione wyżej formy wsparcia bezpośredniego stanowią grupę obejmującą gospodarstwa, w których występuje znacznie niższa zmienność struktury prowadzonej produkcji niż w pozostałych gospodarstwach.

Na formularzu wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich można także ubiegać się o przyznanie płatności obszarowych PROW. Wśród beneficjentów tych płatności również można wyróżnić grupę gospodarstw o znacznie niższej (z roku na rok) zmienności w ramach zakresu wnioskowania. Taka niewielka zmienność w zakresie wnioskowania występuje wśród beneficjentów *Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczegó-*

ólnymi ograniczeniami (ONW) objętych PROW 2014-2020 oraz płatności kontynuacyjnych w ramach działań Zalesieniowych PROW 2007-2013 i PROW 2014-2020. Dlatego też w zakresie wymienionych działań PROW wprowadzone zostały rozwiązania analogiczne do rozwiązań zastosowanych w płatnościach bezpośrednich.

Jednocześnie, biorąc pod uwagę nową delimitację obszarów z ograniczeniami naturalnymi (ONW), która zaczęła obowiązywać w Polsce od 2019 r., z możliwości złożenia oświadczenia wyłączone rolników, którzy dotychczas nie ubiegali się o płatność ONW i których grunty po raz pierwszy będą kwalifikowały się do pomocy w ramach działania *Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)*, objętego PROW 2014-2020. Wyłączenie to pozwoli uniknąć sytuacji, w której rolnicy mogący uzyskać płatność ONW na grun-

ty, które dotychczas nie kwalifikowały się do tego wsparcia, złożąliby oświadczenia, pozbawiając się możliwości uzyskania tej pomocy.

Ponadto, zgodnie z projektem, wszyscy rolnicy, którzy złożą w poprzednim roku wnioski o przyznanie płatności otrzymają od Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa częściowo wypełnione wnioski w formie papierowej wraz z materiałami graficznymi, co ułatwi im wypełnianie wniosków w formie elektronicznej.

Nowe przepisy wejdą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia w Dzienniku Ustaw, najpóźniej w dniu 15 lutego 2019 r., ponieważ jest to pierwszy dzień okresu składania oświadczeń zastępujących wnioski o przyznanie płatności za 2019 r.

Departament Płatności Bezpośrednich

☎ 22 623 12 34

Zdjęcia: fotolia



Rolnicy będą mogli składać oświadczenie w terminie od 15 lutego do 14 marca br. na formularzu udostępnionym przez ARiMR



Złożenia oświadczenia będzie oznaczało wnioskowanie o te same płatności, co w roku poprzednim



Reforma WPR

Podsumowanie dyskusji w czasie prezydencji austriackiej

W drugim półroczu 2018 roku pracom Rady UE przewodniczyła Austria. W tym czasie trwały intensywne prace nad reformą wspólnej polityki rolnej Unii Europejskiej.

■ Reforma WPR po 2020 r.

Podstawą prowadzonych na forum Rade UE dyskusji był pakiet trzech projektów rozporządzeń dotyczących WPR po 2020 r., które Komisja Europejska opublikowała 1 czerwca 2018 r. Stanowisko Rządu przyjęło w sierpniu 2018 r.

Od rozpoczęcia prezydencji austriackiej projekty rozporządzeń były omawiane na szczelbu „technicznym” na 28 posiedzeniach trzech dedykowanych grup roboczych Rady UE, na 10 posiedzeniach Specjalnego Komitetu ds. Rolnych (SCA) oraz na poziomie politycznym, czyli przez ministrów rolnictwa

państw członkowskich UE, na każdym comiesięcznym posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa. W czasie prac na szczelbu technicznym Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi kilkakrotnie przekazywało do Sekretariatu Generalnego Rady i prezydencji pisemne uwagi i propozycje zmian w projektach przedstawionych przez KE. Polskie propozycje wynikały z przyjętego 29 sierpnia 2018 r. stanowiska rządowego oraz analiz zapisów propozycji KE.

Pod koniec swojej prezydencji, w grudniu 2018 r. Austriacy przedstawili raport podsumowujący prace

nad pakietem dotyczącym reformy WPR. Raport właściwie odzwierciedlił przebieg prac, wskazując kluczowe obszary dyskusji, uwzględniając komentarze i propozycje zmian zgłoszone przez państwa członkowskie. Prezydencja zaproponowała też modyfikację zapisów projektów prawnych. Zmienione projekty stanowiły załącznik do raportu, prezydencja pokreśliła przy tym, że nie stanowią one jeszcze stanowiska Rady wobec propozycji KE. W zmienionych projektach rozporządzeń uwzględnione zostało wiele polskich propozycji, co oznacza, że będą one uwzględnione w dalszych pracach Rady. Polska zgłosiła jednak zastrzeżenie analityczne do zmienionych projektów rozporządzeń, ponieważ część dodatkowych modyfikacji, wprowa-



dzonych tuż przed ostatnim posiedzeniem Rady ds. rolnictwa w czasie przewodnictwa Austrii, wymagała jeszcze dalszych analiz i dyskusji eksperckich.

Wśród modyfikacji realizujących polskie postulaty wyróżnić można:

- zniesienie obowiązkowego charakteru przepisów o tzw. prawdziwym rolniku (*genuine farmer*),
- umożliwienie wliczania wsparcia ONW w limit wydatków na cele środowiskowe,
- zmiany dotyczące warunkowości dla płatności bezpośrednich (np. wyłączenie niektórych gospodarstw ze stosowania norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (GAEC) czy ze stosowania sankcji w przypadku tzw. wymogów podstawowych (SMR),
- wprowadzenie możliwości stosowania tzw. „interwencji sektorowych” w dodatkowych sektorach produkcji rolnej i rozszerzenie możliwego zakresu rodzajów interwencji,
- wykreślenie przepisów dotyczących rezerwy wykonania celów śro-

dowiskowych, co zwiększy elastyczność w realizacji programu,

- umożliwienie kwalifikowalności wydatków od 2021 r.,
- zwiększenie marginesu tolerancji dla osiągnięcia wskaźników monitorowania efektów planów strategicznych WPR z 25 proc. do 35 proc.,
- uproszczenia przepisów dotyczących oceny ex-ante planu strategicznego WPR i innych elementów treści planu,
- zmianę terminu utworzenia komitetu monitorującego,
- skrócenie okresu na zatwierdzenie planu strategicznego przez KE (z 8 do 6 miesięcy).

Inne modyfikacje zmierzają w dobrym kierunku. Są to np. zmiany wprowadzające możliwość częstszych zmian planu strategicznego (dodatkowe trzy zmiany w ciągu okresu programowania) czy uelastycznienie przepisów w zakresie określania wskaźników dla celów pośrednich, które będą miały kluczowe znaczenie dla oceny efektów planów strategicznych WPR przygotowanych przez państwa członkowskie oraz rozliczenia wydatków związanych z tymi planami. Prezydencja zaproponowała, aby określać je co dwa lata, a nie dla każdego roku. Polska uważa natomiast, że zmiana planu powinna być możliwa dwa razy w ciągu roku.

MRiRW w dalszych negocjacjach, już w trakcie prezydencji rumuńskiej, będzie dążyło do wprowadzenia kolejnych modyfikacji rozporządzenia zgodnie z postulatami polskiego stanowiska rządowego.

■ Przyszłe Wieloletnie Ramy Finansowe

Dyskusje nad reformą WPR, są bardzo silnie uzależnione od wyniku negocjacji budżetu UE po 2020 r., tzw. wieloletnich ram finansowych (WRF). Prace prezydencji austriackiej nad budżetem zaowocowały przygotowaniem dokumentu określającego ramy negocjacyjne WRF.

W tym procesie wskazano finansowe elementy przyszłej WPR, które mają być rozstrzygnięte w negocjacjach finansowych na poziomie szefów państw i rządów (Rada Europejska), bądź będą oczekiwać na wynik tych rozstrzygnięć.

Propozycje prezydencji zawarte we wspomnianym dokumencie ram negocjacyjnych objęły nie tylko najważniejsze dla Polski elementy dotyczące poziomu finansowania WPR czy metody wyrównania płatności bezpośrednich pomiędzy państwami członkowskimi, ale także elementy, które polski rząd gotów jest dyskutować na forum Rady UE ds. rolnictwa. Co istotne, do dokumentu udało się wprowadzić zapis o pełnym finansowaniu płatności bezpośrednich z budżetu UE, czy zapis o dużej wartości dodanej WPR dla projektu europejskiego. Taki zapis oznacza, że polityka rolna jest nadal ważna dla mieszkańców Europy i będzie stanowić podstawę do ubiegania się o dalsze wsparcie na rolnictwo i obszary wiejskie w sytuacji ograniczonego po brexicie budżetu wspólnotowego. W dokumencie negocjacyjnym znalazł się także, jako jedna z trzech możliwych opcji, zapis o zakończeniu procesu konwergencji (wyrównywania) płatności bezpośrednich pomiędzy państwami UE.

Przedstawiając propozycje budżetowe w maju 2018 r. KE zakładała bardzo ambitny kalendarz negocjacji i doprowadzenie do porozumienia jeszcze przed wyborami do Parlamentu Europejskiego w maju 2019 r. Ten ambitny plan przestał być jednak aktualny – w grudniu 2018 r. szefowie państw i rządów UE zdecydowali, że finalizacja negocjacji w sprawie WRF powinna zostać odłożona do jesieni 2019 r.

Departament Strategii, Analiz i Rozwoju

☎ 22 623 18 44

Zdjęcie: fotolia



Nowa WPR – jakie zmiany?

Nowe cele, większe wsparcie dla małych i średnich gospodarstw oraz dla młodych rolników

Dziewięć celów, na których oparta będzie nowa Wspólna Polityka Rolna, a także większe wsparcie dla małych i średnich gospodarstw oraz rozpoczynających działalność młodych rolników – to najważniejsze zmiany, jakie przygotowała Komisja Europejska. Na forum Unii Europejskiej trwają prace nad kształtem nowej Wspólnej Polityki Rolnej w perspektywie budżetowej po roku 2020.

Zagadnienia te były tematem grudniowej konferencji „EU Agricultural Outlook Conference 2018”, zorganizowanej w Brukseli. Celem spotkania była między innymi prezentacja dotychczas wypracowanych założeń, a także dyskusja nad ich słusznością.

– Nowy model Wspólnej Polityki Rolnej, to dziewięć celów: trzy środowiskowe, trzy społeczne i trzy gospodarcze. Państwa członkowskie będą musiały te cele realizować. Da to szansę na stworzenie równych warunków, mniej zaburzeń konkurencji i faktycznie wspólną

politykę rolną w Unii Europejskiej – mówił podczas konferencji komisarz ds. rolnictwa i rozwoju wsi Phil Hogan.

Poinformował on, że zaproponowane zmiany w unijnej polityce rolnej są wynikiem kilkuletniej analizy. Jego zdaniem nowy model zapewni mniejszą biurokrację i większą elastyczność na szczeblu państw członkowskich.

– Ważne jest, aby była to wspólna polityka unijna. Mamy dziewięć wspólnych celów, wspólne instrumenty działania i wspólne sposoby mierzenia wydajności, poprzez jed-

nakowy system wskaźników. Zatem reguły gry, na ile to tylko możliwe, będą równe dla wszystkich rolników i państw członkowskich – powiedział Phil Hogan.

Kwestią, która wzbudza najwięcej emocji jest budżet. W nowej perspektywie prawdopodobnie ulegnie on zmniejszeniu o 5%. Choć komisarz Hogan zauważa, że prace trwają i być może uda się jeszcze dokonać przesunięć w ramach unijnego budżetu.

Sprawą dyskutowaną również często jest sprawiedliwy podział środków. KE zakłada, że w przyszłej perspektywie małe i średnie gospodarstwa otrzymają wyższy poziom wsparcia na hektar.

– Obecnie 80% pomocy trafia do 20% rolników. Dlatego poczyniłem wiele sugestii na temat tego, jak można być bardziej fair wobec tych średnich i małych, żeby do nich trafiało więcej pieniędzy. Oczywiście

ście jeżeli chcemy, żeby pozostali w branży i pozostali na wsi. Żeby dbać nie tylko o bezpieczeństwo żywnościowe, lecz także o szerzej rozumiane dobro publiczne – uzasadniał komisarz.

Nowa WPR, to także nowe podejście do zagadnienia młodych rolników. W skali całej Unii Europejskiej odsetek rolników poniżej 35 roku życia jest bardzo niski. Zaledwie 6,5% rolników, to młodzi rolnicy, a ponad połowa to osoby powyżej 55 roku życia.

negocjacje zakończą się sukcesem – mówił Phil Hogan.

Nowa WPR musi dostosować się również do zmian klimatycznych. Komisarz podkreślił, że rolnicy nie mogą być oskarżani o to, że ich działalność jest źródłem problemu. Przypomniał, że od 1990 roku emisja została ograniczona o 23%.

– Udało nam się poczynić postępy, ale musimy zrobić więcej. Podważamy nakłady na działania rolno-środowiskowe i klimatyczne. Mamy nadzieję, że dzięki działa-

zacja na szczeblu krajowym – mówił komisarz podkreślając, że nowy model nastawiony jest na osiągnięcie wyników i zmniejszenie obciążeń administracyjnych.

Konferencja w Brukseli była także okazją do dyskusji na temat perspektyw dla europejskiego handlu poza kraje UE. Szczególnie mocno podkreślano znaczenie umowy handlowej z Japonią. – To jedna z największych umów zawartych przez Unię Europejską – mówił komisarz Hogan podkreślając świetną współpracę z Japonią.

Meksyk, Singapur, Wietnam i Kanada – to kolejne kierunki, kraje, z którymi UE ma porozumienia handlowe. Daje to producentom żywności i napojów nowe możliwości eksportowe.

Zarówno w Polsce, jak i na forum UE bardzo mocno podkreślana jest kwestia pozycji rolnika w łańcuchu żywnościowym. Zagadnienie to również pojawiło się podczas grudniowej konferencji w Brukseli. Komisarz Phil Hogan poinformował, że działania unijnych instytucji, Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Rady UE, są odpowiedzią na potrzebę wyeliminowania nieuczciwych praktyk handlowych. Komisarz skierował w tej kwestii wniosek do Parlamentu Europejskiego i Rady. Założenia dyrektywy ustalone były podczas specjalnie zorganizowanego, trójstronnego spotkania tych instytucji. Omawiany był zakres rozporządzenia i definicja nieuczciwych praktyk handlowych. Nowe przepisy, które powinny wejść w życie jeszcze w obecnym okresie programowania, pomogą państwom członkowskim w eliminowaniu nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw żywności.



Podczas grudniowej konferencji w Brukseli komisarz ds. rolnictwa i rozwoju wsi Phil Hogan przedstawił dziewięć celów, na których oparta będzie nowa WPR

– Po raz pierwszy młodzi rolnicy będą szeroko włączeni w realizację WPR. Oczekujemy, aby państwa członkowskie w planach strategicznych wyjaśniły, jakie działania są podejmowane na szczeblu krajowym i jak Unia Europejska może nadać temu wartość dodaną. Mówimy tutaj o wzmocnionych płatnościach bezpośrednich dla młodych rolników i większym wsparciu dla rozpoczynających działalność. Współpracujemy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym po to, żeby stworzyć specjalne narzędzia inwestycyjne, które pozwolą młodym rolnikom uzyskać dostęp do pieniędzy. Mam nadzieję, że

niom obowiązkowym i dobrowolnym uda nam się wypełnić cele, których realizacji podjęliśmy się w 2015 roku. Na tym opiera się przyszłość rolnictwa, na ochronie zasobów naturalnych.

Obecnie prace nad nową WPR trwają na forum Rady oraz Parlamentu. Komisarz Hogan przypomniał, że przekazane przez Komisję propozycje są wynikiem kilkuletniej analizy oraz konsultacji społecznych.

– Uznaliśmy, że trzeba uprościć i zmienić model polityki rolnej. Postanowiliśmy stworzyć nową architekturę, czyli polityka na szczeblu unijnym, a bardziej elastyczna reali-

O tym, jaki wpływ na polskich rolników i realizację unijnej polityki rolnej w Polsce będą miały decyzje podejmowane na forum UE



Rozmowa z dyrektorem generalnym DG AGRI Komisji Europejskiej Jerzym Plewą na temat planowanych zmian we Wspólnej Polityce Rolnej po 2020 roku

Jakie zmiany, spośród propozycji ogłoszonych przez Komisję Europejską, będą najistotniejsze dla polskich rolników?

Najważniejsza zmiana, którą proponuje komisarz Phil Hogan, to większe możliwości a zarazem i większa odpowiedzialność państw członkowskich w dostosowaniu wspólnotowej polityki rolnej do potrzeb i uwarunkowań krajowych w odniesieniu do obydwu filarów: płatności bezpośrednich i rozwoju obszarów wiejskich. Nową rzeczą jest to, że środki na pierwszy filar – dopłaty bezpośrednie – również będą podlegały tak zwanemu planowi strategicznemu. Do tej pory tylko środki na rozwój obszarów wiejskich były przedmiotem planowania. Oznacza to, że wsparcie ze środków publicznych będzie nakierowane na osiąganie celów wspólnotowych. Sformułowanych jest 9 celów na poziomie unijnym. Ale o tym jak je realizować, jak osiągać zaplanowane rezultaty...

taty decydowały będą państwa członkowskie a Komisja Europejska będzie monitorowała osiągnięcie celów.

Większy nacisk niż teraz będzie położony na ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym. Poprzez politykę rolną będzie można częściowo osiągać te cele, które państwa członkowskie mają zdefiniowane, nie tylko w odniesieniu do rolnictwa, ale również do środowiska naturalnego, klimatu czy energii. W projekcie reformy, który jest przedmiotem debaty zapisano, że do 40% środków z pierwszego filaru będzie przeznaczane na cele związane ze zmianami klimatycznymi i 30% z drugiego filaru na działania związane z ochroną środowiska. To jest znacznie więcej niż obecnie.

Inne zmiany, ważne dla Polski, to chociażby większe wsparcie dla młodych rolników czy możliwość kontynuowania systemu uproszczonych dopłat bezpośrednich SAPS. W poprzedniej reformie możliwość kontynuowania SAPS uzgodniona została po długich miesiącach negocjacji a obecnie jest proponowana przez Komisję Europejską już na wstępie. To pozytywne elementy. Również duży nacisk położony jest na to, żeby bardziej wspierać mniejsze gospodarstwa niż te bardzo duże, wielkoobszarowe. Państwa członkowskie będą miały większe możliwości przesuwania środków tak, aby te małe gospodarstwa otrzymały więcej.

W propozycjach Komisji jest również tak zwany, obojętny „capping” czyli ograniczenie maksymalnych dopłat. Polska już stosuje ten mechanizm dobrowolnie i to jest dobry przykład. Tym razem „capping” proponowany przez Komisję będzie na poziomie 100 tys. euro maksimum na gospodarstwo, po odliczeniu kosztów siły roboczej. A od 60 tys. euro na gospodarstwo płatności będą małe, czyli duże gospodarstwa proporcjonalnie będą otrzymywać mniej na hektar, a małe więcej. Kolejna rzecz, na którą warto zwrócić uwagę, to płatności bezpośrednie. Polska domaga się zrównania dopłat bezpośrednich w przeliczeniu na hektar użytków rolnych. Pełne zrównanie nie zostało w propozycji Komisji przedstawione, ale przewidziane jest dalsze, stopniowe ich wyrównywanie. Mianowicie wyrównanie o połowę różnicy między obecnymi dopłatami a 90% średniej unijnej. Polska właśnie na tym skorzysta, w związku z tym, chociaż generalnie będzie mniej pieniędzy na całą politykę rolną według propozycji Komisji, to redukcje dla Polski będą znacznie mniejsze niż dla innych państw członkowskich, które mają płatność na hektar wyższą niż 90% średniej unijnej.

Ważnym zagadnieniem, poruszonym zarówno w Polsce jak i na forum UE, jest problem nieuczciwych praktyk handlowych. W jaki sposób unijna polityka rolna będzie wspierała rolników w tej kwestii?

Wprowadzona zostanie dyrektywa, która ma pozwalać na to żeby chronić przede wszystkim słabszych w łańcuchu żywnościowym. Do tych słabszych należą rolnicy, a szczególnie producenci łatwo psujących się produktów na przykład owoców, warzyw, owoców miękkich. Polska na pewno będzie mogła skorzystać z tego rozwiązania. Myślę, że będzie ono bardzo szybko uzgodnione. To, co jest zaproponowane w dyrektywie, to będzie tylko minimum, zbiór wspólnych działań, które są przewidziane na poziomie Unii. Państwa członkowskie mogą pójść jeszcze dalej. W kilkunastu państwach już takie rozwiązania istnieją i przewidują również jeszcze dalsze działania w zwalczaniu nieuczciwych praktyk. Chcę tylko zwrócić uwagę na to, że zbyt daleka ingerencja w relacje między podmiotami prywatnymi jest bardzo skomplikowana i wymaga rozbudowanego aparatu. Trzeba dysponować wyspecjalizowanymi służbami kontrolnymi, analitycznymi i prawnymi, aby udowodnić stosowanie nieuczciwych praktyk. W wielu państwach członkowskich zajmują się tym urzędy ds. konkurencji i konsumentów. Od wielu lat toczyła się dyskusja o tym, jak ograniczyć nieuczciwe praktyki handlowe i dopiero teraz udało się uzgodnić stosowną dyrektywę.

Komisarz Hogan podkreśla duże znaczenie umowy handlowej z Japonią. Jakie ma to znaczenie dla Polski, jakie są szanse dla polskich producentów w kwestii handlu artykułami rolno-spożywczymi z krajami trzecimi?

Są duże szanse na wzrost polskiego eksportu. Miałem okazję osobiście negocjować to porozumienie w sprawach rolnych i mogę zapewnić, że po jego wejściu w życie otworzą się nowe możliwości. Jest olbrzymia szansa na większą sprzedaż produktów mleczarskich. Dzięki znaczącej redukcji ceł, Japonia będzie również atrakcyjnym rynkiem dla polskiej wołowiny, wieprzowiny, drobiu i produktów przetworzonych. Jest oczywiście nierozwiązany problem ASF, ale równoległe trwają rozmowy na temat uwzględnienia regionalizacji. Jeżeli ta kwestia zostałaby pozytywnie rozwiązana, to byłby to bardzo atrakcyjny rynek dla polskiej wieprzowiny pozwalający na uzyskiwanie wysokich, stabilnych cen.

Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała Renata Kania

Biuro Prasowe

☎ 22 623 18 38

Zdjęcie: Komisja Europejska

Oznaczanie produktów spożywczych

informacją o kraju i miejscu pochodzenia

Coraz więcej konsumentów zainteresowanych jest informacjami dotyczącymi kraju pochodzenia nabywanych produktów. W dużej części wynika to z tzw. patriotyzmu lokalnego (preferowanie produktów wytworzonych we własnym kraju), czasami związane jest to z renomą danego kraju w produkcji wysokiej jakości tego lub innego wyrobu. Jak wynika z badań przeprowadzonych w lipcu 2012 r. przez Europejską Organizację Konsumentów (BEUC) w Polsce na grupie 1057 konsumentów w wieku 16-54 lat dla dwóch trzecich (66%) polskich konsumentów pochodzenie stanowi przy zakupie żywności istotny czynnik (według 22% „bardzo ważny”, a 44% „raczej ważny”), plasujący się na piątym lub szóstym miejscu za smakiem, ceną oraz okresem trwałości, wygodą i wyglądem.

Podobne wyniki uzyskano w badaniach dotyczących preferencji i kryteriów wyboru żywności prowadzonych w drugiej połowie 2012 r. przez Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie na grupie 712 konsumentów. Zgodnie z wynikami badań, konsumenci przy wyborze żywności najczęściej zwracali uwagę na: termin przydatności do spożycia, cenę oraz skład produktu. Kraj pochodzenia był ważny dla osób w wieku powyżej 40 lat (39,0 % wskazań).

Oprócz ogólnych przepisów zawierających zasady określania pochodzenia dla różnych grup towa-

rów w odniesieniu do żywności wprowadzone zostały dla wielu grup asortymentowych wymagania szczegółowe. Dla większości produktów nieprzetworzonych ustanowiony został obowiązek wskazywania kraju pochodzenia, dla pozostałych podawanie tej informacji jest dobrowolne. Poniżej przedstawione zostały podstawowe zasady odnoszące się do tego zagadnienia w obszarze żywności.



Zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny, towar całkowicie uzyskany w danym kraju lub na danym terytorium uznawany jest za pochodzący z tego kraju lub terytorium.

W przypadku, gdy w produkcję towaru zaangażowane są więcej niż jeden kraj lub więcej niż jedno terytorium, za kraj lub terytorium pochodzenia uznaje się ten, w którym towar został poddany ostatniemu istotnemu, ekonomicznie uzasadnionemu przetworzeniu lub obróbce, w przedsiębiorstwie przystosowa-

nym do tego celu, co spowodowało wytworzenie nowego produktu lub stanowiło istotny etap wytwarzania.

W przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności zostało określone „miejsce pochodzenia”, jako miejsce, z którego według zamieszczonej informacji pochodzi dana żywność, a które nie stanowi „kraju pochodzenia” określonego powyższymi przepisami celnymi. W związku z tym, za miejsce pochodzenia można zatem uznać krainę geograficzną, region, miasto itp.

Przepisy prawa unijnego wprowadziły wymóg podawania kraju pochodzenia dla większości nieprzetworzonych produktów spożywczych. Przepisy te obowiązują jednakowo we wszystkich państwach UE.

Obowiązkowe podawanie kraju pochodzenia wymagane jest na podstawie przepisów unijnych dla:

- świeżych owoców i warzyw;
- wołowiny i cielęciny (tu konieczność podawania kraju urodzenia, chowu, uboju i rozbioru);
- ryb i owoców morza (zarówno dla opakowanych jak i sprzedawanych luzem);
- miodu;
- wina (kraj, w którym wyprodukowane są winogrona);
- oliwy z oliwek;
- jaj (nadruk symbolu literowego kraju pochodzenia);

- drobiu importowanego spoza UE;
- surowego, pakowanego mięsa ze świń, kóz, owiec i drobiu (kaczki, gęsi, kury, indyki).

Dla pozostałych środków spożywczych stosuje się ogólne przepisy dotyczące wskazywania kraju pochodzenia ww. rozporządzenia (UE) nr 11609/2011. Zgodnie z tymi przepisami podawanie kraju pochodzenia jest dobrowolne. Trzeba go podać tylko w przypadku, gdy brak tej informacji mógłby w istotnym stopniu wprowadzić konsumenta w błąd tj. gdyby informacje towarzyszące środkowi spożywczemu lub etykieta, jako całość mogły sugerować, że dany środek spożywczy pochodzi z innego kraju lub miejsca (na przykład, gdy w nazwie produktu użyto nazwy kraju, rysunku przedstawiającego flagę, wizerunku budynku charakterystycznego dla jakiegoś kraju, podczas gdy produkt pochodziłby z innego kraju).

Dodatkowo na poziomie UE w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 2018/775 zostały określone zasady uzupełniania informacji o kraju pochodzenia produktu spożywczego, podanej w jego oznakowaniu, informacją o pochodzeniu jego podstawowych składników (jeśli ich pochodzenie jest inne niż gotowego produktu). W przypadku, gdy podmiot odpowiadający za oznakowanie produktu umieści na opakowaniu w jakiegokolwiek formie informację odnoszącą się lub sugerującą kraj lub miejsce pochodzenia środka spożywczego, a pochodzenie „składnika podstawowego” (tj. najważniejszego ilościowo lub jakościowo) jest inne niż kraj/miejsce pochodzenia tego środka spożywczego – na opakowaniu musi zostać podana informacja o pochodzeniu „składnika podstawowego”. Od powyższej zasady wyjątek stanowi odniesienie do miejsc geograficznych w nazwach produktów, pod

warunkiem, że nazwy te są znane konsumentom i nikt nie wyobraża sobie na przykład, że kupując „falsolkę po bretońsku” nabył produkt pochodzący z Bretanii.

Wymagania te zaczną obowiązywać od dnia 1 kwietnia 2020 r. Obecnie Komisja Europejska opracowuje wytyczne na podstawie pytań i problemów związanych z interpretacją ww. rozporządzenia zgłoszonych przez państwa UE. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi po konsultacji z organizacjami branżowymi, służbami kontrolnymi i instytutami naukowymi również zgłosiło pytania i wątpliwości dotyczące przepisów rozporządzenia.

Niezależnie od przepisów unijnych Polska podejmowała i obecnie również prowadzi działania legislacyjne zmierzające do opracowania rozwiązań w zakresie przedstawiania konsumentom informacji o pochodzeniu surowców rolnych możliwych do wprowadzenia na poziomie krajowym.

W ramach tych prac, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom konsumentów polskich, zostały opracowane przepisy odnośnie do dobrowolnego znakowania żywności informacją „Produkt polski”.

Przepisy w tej sprawie zostały wdrożone ustawą z 4 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych i zaczęły obowiązywać 1 stycznia 2017 r. Informacja „Produkt polski” może być umieszczana na produktach na zasadzie dobrowolności, przy czym warunkiem jest, aby wykorzystane zostały surowce rolne pochodzące z krajowej produkcji. Dopuszcza się użycie do 25% surowców pochodzenia obcego, ale tylko wtedy, jeżeli są to surowce nie produkowane w kraju.

Przyjęte przy tworzeniu projektu „kryterium surowcowe” uwzględniło wyniki badań konsumenckich wskazujące na wzrost liczby polskich

konsumentów preferujących środki spożywcze, w których wykorzystano krajowe surowce oraz miało na celu zachęcenie przedsiębiorców do wykorzystywania w przetwórstwie w większym stopniu surowców rolnych krajowego pochodzenia.

Na stronie Ministerstwa Rolnictwa zostało umieszczone logo „Produkt polski” z możliwością jego pobrania i wykorzystania przez zainteresowane podmioty.

Ponadto w MRiRW opracowano obowiązujący od kwietnia 2018 r. wymóg dotyczący podawania kraju pochodzenia dla sprzedawanego „na wagę” świeżego, schłodzonego i zamrożonego mięsa ze świń, owiec, kóz i drobiu (kaczki, gęsi, kury, indyki). Przepis ten stanowi uzupełnienie przepisów unijnych wymagających podawania informacji o pochodzeniu dla ww. rodzajów mięsa sprzedawanego w opakowaniach.

W 2018 r. opracowany został w MRiRW projekt rozporządzenia wprowadzającego obowiązek podawania kraju pochodzenia dla ziemniaków oferowanych konsumentom krajowym, zarówno w przypadku ziemniaków sprzedawanych luzem, jak i w opakowaniach. Informacja ta składać się ma z nazwy kraju pochodzenia ziemniaków wraz z wizerunkiem flagi tego kraju. Ziemniaki są bowiem jedynym sprzedawanym w Polsce w tak dużej ilości warzywem, które nie jest objęte obowiązkiem podawania kraju pochodzenia. Projekt podlega obecnie ocenie Komisji Europejskiej i państw członkowskich (notyfikacja).

W związku ze zgłaszanymi postulatami w MRiRW trwa analiza pod kątem rozważenia możliwości wprowadzenia krajowych wymagań dotyczących podawania kraju pochodzenia dla kolejnych produktów spożywczych.

Program Poznaj Dobrą Żywność

Program Poznaj Dobrą Żywność to program promujący jakość żywności. Jego celem jest budowanie oraz promocja pozytywnego wizerunku polskich produktów rolno-spożywczych, zwiększenie świadomości na temat znaczenia jakości artykułów rolno-spożywczych, zwiększenie rozpoznawalności znaku Poznaj Dobrą Żywność a także zwiększenie liczby firm uczestniczących w Programie. Oznaczenie produktu znakiem PDŻ, to również szansa na promocję produktów i firm zarówno w kraju, jak i za granicą, poprzez wzmocnienie prestiżu firm i renomy produktów.

Wyróżnienie znakiem Programu PDŻ mogą ubiegać się producenci i przetwórcy artykułów rolno-spożywczych, bez względu na ich wielkość i formę własności. Jednym z wymogów uczestnictwa w Programie jest prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Unii Europejskiej. Producent zainteresowany wyróżnieniem

swojego produktu znakiem PDŻ może w dowolnym momencie zwrócić się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o wszczęcie postępowania, którego efektem jest nadanie znaku. Do wyróżnienia można zgłosić dowolną liczbę produktów. Znak PDŻ przyznawany jest tylko tym wyrobom, które spełnią kryteria Programu i otrzymają pozytywną rekomendację Kolegium Naukowego ds. jakości produktów żywnościowych Programu Poznaj

Dobrą Żywność. W skład Kolegium wchodzi specjaliści z dziedziny przetwórstwa żywności, żywienia, medycyny, hodowli roślin i zwierząt, a także prawa i ekonomii.

Znak PDŻ Poznaj Dobrą Żywność przyznawany jest następującym grupom produktów:

- mięso i produkty mięsne;
- mleko i produkty mleczne;
- ryby, owoce morza i ich przetwory;
- jaja i przetwory jajczarskie;
- miody;
- tłuszcze spożywcze;
- przetwory zbożowe, strączkowe i okopowe;
- owoce, warzywa, grzyby i ich przetwory;
- wyroby cukiernicze i ciastkarskie oraz pieczywo;
- zioła, herbaty ziołowe i owocowe oraz przyprawy;
- środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
- wyroby mieszane i przetworzone na bazie wyżej wymienionych;
 - wody i napoje bezalkoholowe;
 - napoje alkoholowe;
 - inne.



W celu utrzymania stałego i wysokiego poziomu jakości oznaczonych artykułów rolno-spożywczych, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nadaje produktowi znak Poznaj Dobrą Żywność na okres 3 lat.

W 2018 r. znak został przyznany 143 produktom wysokiej jakości.

Obecnie jest nim oznaczonych 519 artykułów rolno-spożywczych pochodzących ze 106 firm sektora rolno-spożywczego.

Program Poznaj Dobrą Żywność to również działania informacyjno-promocyjne, popularyzujące znak Poznaj Dobrą Żywność wśród konsumentów, producentów i przetwórców oraz handlowców i dystrybutorów żywności. Służą przekazywaniu rzetelnych i wiarygodnych informacji o produktach rolno-spożywczych oraz upowszechnieniu wiedzy o korzyściach wynikających z uczestnictwa w Programie PDŻ.

Działania promocyjne Programu to także informowanie konsumentów o warunkach pozyskiwania surowców, technologiach wytwarzania i systemach nadzoru nad jakością i bezpieczeństwem żywności oraz zasadach prawidłowego znakowania produktów.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w roku ubiegłym aktywnie promowało Program Poznaj Dobrą



Żywność podczas licznych wydarzeń w kraju oraz zagranicą. Pod hasłem Polska Smakuje Program oraz produkty PDŻ prezentowane były w trakcie Dnia Dziecka w ogrodach Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, podczas Pikniku Poznaj Dobrą Żywność w Warszawie, w trakcie Pikniku Rodzinnego z okazji 100-lecia odzyskania Niepodległości a także w trakcie Narodowej Wystawy Rolniczej w Poznaniu. Ponadto informacje o produktach wysokiej jakości ze znakiem PDŻ oraz działania edukacyjne na temat Programu prezentowane były w licznych kampaniach informacyjno-edukacyjnych w radiu i w telewizji.

Konsumenty przy dokony-

waniu zakupów zwracają uwagę na znak Poznaj Dobrą Żywność, o czym świadczą wyniki rozpoznawalności znaku przeprowadzone w sierpniu 2018 r. Efektem jest rozpoznawalność znaku PDŻ na poziomie 42% wśród ogółu społeczeństwa, a produkty oznaczone tym znakiem oceniane są przez konsumentów jako produkty łatwo dostępne oraz oferujące wysoką jakość za atrakcyjną cenę.

Wnioski umożliwiające zgłoszenie artykułu rolno-spożywczego do Programu PDŻ oraz wykaz niezbędnych do oceny załączników dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakładce „Jakość Żywności, Poznaj Dobrą Żywność”. Szczegółowych informacji udziela Departament Promocji i Jakości Żywności MRiRW.

Departament Promocji i Jakości Żywności

☎ 22 623 10 52

Zdjęcia: fotolia, ©Pantherstock/ Photogenica

Obecnie znakiem Poznaj Dobrą Żywność oznaczonych jest 519 artykułów rolno-spożywczych pochodzących ze 106 firm



Polska Food Festival

W Brukseli odbyła się pierwsza edycja Polska Food Festival. Wydarzenie to zostało zorganizowane przez Stałe Przedstawicielstwo RP przy UE w Brukseli, we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa. Odbyło się w dniach 14-16 grudnia 2018 r., w budynku muzeum Autoworld.

Podczas uroczystego otwarcia, licznie przybyłych gości przywitał Premier RP Mateusz Morawiecki oraz Stały Przedstawiciel RP przy UE Andrzej Sadoś – Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi było reprezentowane przez Dyrektora Generalnego Monikę Rzepecką.

Głównym celem wydarzenia była promocja polskich produktów żywnościowych, ze szczególnym uwzględnieniem produktów z oznaczeniami i certyfikatami jakości oraz promocja polskiej kultury i tradycji bożonarodzeniowych, w tym kulinarnych.



Uroczystego otwarcia pierwszej edycji Polska Food Festival w Brukseli dokonali Mateusz Morawiecki, premier RP i Andrzej Sadoś, Stały Przedstawiciel RP przy UE – Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny

Podczas pokazów kulinarnych odwiedzający wydarzenie mogli skosztować tradycyjnych polskich dań bożonarodzeniowych, takich jak smażony karp, pierogi z kapustą i grzybami, barszczyk czerwony, czy też sękacz. Dodatkowo odwiedzający mogli kupić certyfikowane produkty wysokiej jakości dostępne na stoiskach wystawienniczych.

Wydarzeniu towarzyszyło szereg atrakcji, takich jak wspólne śpiewanie kolęd oraz własnoręczne tworzenie ozdób świątecznych podczas warsztatów i animacji dla dzieci i dorosłych.

Departament Promocji i Jakości Żywności

☎ 22 623 10 52

Zdjęcia: archiwum MRiRW



Głównym celem wydarzenia była promocja polskich produktów żywnościowych oraz polskiej kultury i tradycji bożonarodzeniowych, w tym kulinarnych

Konkurs dla partnerów KSOW

4 stycznia br. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jako Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, ogłosił konkurs dla partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW) na wybór operacji, które będą realizowane w 2019 r. w ramach dwuletniego planu operacyjnego KSOW na lata 2018-2019. Jest to trzeci konkurs skierowany do partnerów KSOW, w ramach którego do rozdysponowania przeznaczono kwotę przeszło 26,6 mln zł.

Jest to kwota o ponad 5,5 mln zł większa od kwoty wyasygnowanej w ramach poprzedniego konkursu. Na operacje składane na poziomie krajowym przeznaczono kwotę 10,7 mln zł, na poziomie regionalnym – niemalże 12,9 mln zł, a na operacje w ramach sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR) – przeszło 3 mln zł.

Konkurs jest skierowany do wszystkich podmiotów zarejestrowanych w bazie partnerów KSOW na stronie internetowej „ksow.pl”,

którzy chcą działać na rzecz rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich. Wnioski będzie można składać w dniach 4-18 lutego 2019 r. do Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie, 16 urzędów marszałkowskich oraz 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego, w zależności od obszaru realizowanej operacji i jej tematyki.

Konkurs składa się z 3 etapów:

- złożenie wniosków o wybór operacji,
- zawarcie umów na realizację operacji,
- złożenie wniosków o refundację i wypłata środków.

Z partnerami KSOW, których operacje zostaną wybrane, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, samorządy województw oraz wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego będą zawierać umowy na realizację operacji. Realizacja operacji zakończy się najpóźniej 31 października 2019 r., a ich rozliczenie (refundacja kosztów partnerom KSOW) – 31 grudnia 2019 r.

W ramach bieżącego konkursu

wprowadzono możliwość realizacji operacji w dwóch etapach, jak również ich dwuetapowego rozliczania, co ma umożliwić partnerom KSOW szybszy zwrot kosztów poniesionych na operację.

Realizacja projektów jest prefinansowana ze środków własnych partnerów KSOW, które następnie są im zwracane w formie refundacji poniesionych kosztów kwalifikowalnych ze środków PROW 2014-2020. Katalog tych kosztów jest określony m.in. w Regulaminie konkursu.

Projekty mogą być realizowane w ramach następujących działań planu działania KSOW na lata 2014-2020:

- działanie 3 „Gromadzenie przykładów operacji realizujących poszczególne priorytety Programu”;
- działanie 4 „Szkolenia i działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla Lokalnych Grup Działania (LGD), w tym zapewnianie pomocy technicznej w zakresie współpracy międzyterytorialnej i międzynarodowej”;
- działanie 5 „Poszukiwanie partnerów KSOW do współpracy w ra-

W ramach trzeciego już konkursu dla partnerów KSOW do rozdysponowania przeznaczono kwotę przeszło 26,6 mln zł. Wnioski będzie można składać w dniach 4-18 lutego br.



mach działania *Współpraca*, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 13 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW w ramach PROW na lata 2014–2020 oraz ułatwianie tej współpracy;

- działanie 6 „Ułatwianie wymiany wiedzy pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w rozwoju obszarów wiejskich oraz wymiana i rozpowszechnianie rezultatów działań na rzecz tego rozwoju”;

brych praktyk mających wpływ na rozwój obszarów wiejskich”;

- działanie 13 „Promocja zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich”.

Projekty mogą dotyczyć następujących tematów:

- aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich w celu tworzenia partnerstw na rzecz realizacji projektów nakierowanych na rozwój tych obszarów, w skład których wchodzi przedstawiciele sektora publicz-

rodności genetycznej roślin lub zwierząt;

- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich przez podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności:

- ✓ w obszarze małego przetwórstwa lokalnego lub w obszarze rozwoju zielonej gospodarki, w tym tworzenie nowych miejsc pracy,
- ✓ w obszarach innych niż wskazane w pkt. powyżej;

- promocja jakości życia na wsi lub promocja wsi jako miejsca do życia i rozwoju zawodowego;

- wspieranie rozwoju społeczeństwa cyfrowego na obszarach wiejskich przez podnoszenie poziomu wiedzy w tym zakresie;

- wspieranie tworzenia sieci współpracy partnerskiej dotyczącej rolnictwa i obszarów wiejskich przez podnoszenie poziomu wiedzy w tym zakresie;

- upowszechnianie wiedzy dotyczącej zarządzania projektami z zakresu rozwoju obszarów wiejskich;

- upowszechnianie wiedzy w zakresie planowania rozwoju lokalnego z uwzględnieniem potencjału ekonomicznego, społecznego i środowiskowego danego obszaru.

Projekty mogą być realizowane m.in. w następujących formach: szkolenia, seminaria, konferencje, warsztaty, targi, wystawy, wyjazdy studyjne, publikacje, audycje w telewizji i radiu, informacje na stronach internetowych.

MRiRW zachęca wszystkich partnerów KSOW, którzy chcą działać na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, do składania swoich propozycji operacji w ramach konkursu. Więcej informacji na ten temat oraz dokumentacja konkursowa znajdują się na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa oraz stronie internetowej KSOW.

Biurowo Pomocy Technicznej

☎ 22 623 16 37

Zdjęcia: fotolia



Projekty mogą być realizowane m.in. w formie szkoleń, konferencji, warsztatów, targów, wystaw, wyjazdów studyjnych

- działanie 9 „Wspieranie współpracy w sektorze rolnym i realizacji przez rolników wspólnych inwestycji”;

- działanie 10 „Organizacja i udział w targach, wystawach tematycznych na rzecz prezentacji osiągnięć i promocji polskiej wsi w kraju i za granicą”;

- działanie 11 „Aktywizacja mieszkańców wsi na rzecz podejmowania inicjatyw służących włączeniu społecznemu, w szczególności osób starszych, młodzieży, niepełnosprawnych, mniejszości narodowych i innych osób wykluczonych społecznie”;

- działanie 12 „Identyfikacja, gromadzenie i upowszechnianie do-

go, sektora prywatnego oraz organizacji pozarządowych;

- upowszechnianie wiedzy w zakresie innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich;

- upowszechnianie wiedzy w zakresie tworzenia krótkich łańcuchów dostaw w sektorze rolno-spożywczym;

- upowszechnianie wiedzy w zakresie systemów jakości żywności;

- upowszechnianie wiedzy w zakresie optymalizacji wykorzystywania przez mieszkańców obszarów wiejskich zasobów środowiska naturalnego;

- upowszechnianie wiedzy w zakresie dotyczącym zachowania różno-

Bezpieczne Gospodarstwo Rolne 2018

Konkurs Bezpieczne Gospodarstwo Rolne to wspólna inicjatywa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, Państwowej Inspekcji Pracy, a od 2018 r. również Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz związków zawodowych i organizacji rolniczych, a także patronów medialnych. Jest to przedsięwzięcie o charakterze ogólnokrajowym, prowadzone w dwóch kategoriach: gospodarstw indywidualnych i zakładów rolnych.

Głównym celem konkursu jest zmniejszenie liczby wypadków i chorób zawodowych, poprawa warunków pracy i życia osób pracujących w gospodarstwach i przedsiębiorstwach rolnych, promocja zasad ochrony życia i zdrowia oraz popularyzacja dobrych praktyk rolniczych. Uroczyste podsumowanie konkursu to możliwość zaprezentowania najlepszych rozwiązań i osiągnięć właścicieli najbezpieczniejszych gospodarstw i przedsiębiorstw rolnych w kraju.

Podczas podsumowania Ogólnokrajowego Konkursu Bezpieczne Gospodarstwo Rolne 2018, minister Jan Krzysztof Ardanowski wręczył laureatom nagrody i dyplomy okolicznościowe.

Najbezpieczniejszym gospodarstwem rolnym w kraju w 2018 r. zostało gospodarstwo Agaty i Zbigniewa Przyjemskich z Kamieńczyc w woj. świętokrzyskim, którym nagrodę główną – ciągnik rolniczy Ursus C-380 przyznał Prezes KRUS.

Drugie miejsce i nagrodę pieniężną Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi przyznano Anecie i Radosławowi Bakajom z Wierzbicy w woj. lubelskim.

Trzeciego miejsca nie przyznano,

natomiast wyróżnienia specjalne otrzymali:

- Maria i Stanisław Rychtarczykowie z Gronia w woj. małopolskim,
- Gabriela i Krzysztof Stachowiczowie z Siedlec w woj. dolnośląskim,
- Marzena i Grzegorz Czerwonkowie z Woli Pawłowskiej w woj. mazowieckim,

Nagrodę specjalną Głównego Inspektora Pracy za stosowanie innowacyjnych rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo pracy w gospodarstwie rolnym otrzymali Sylwia i Mariusz Pawlakowie z Poddębic w woj. kujawsko-pomorskim.

Pozostali laureaci etapu centralnego:

- Ewelina i Jan Cisakowscy z Gołaszyna w woj. lubuskim,
- Wioletta i Adam Strachowiec z Dańkowa w woj. łódzkim,
- Natalia i Adam Latałowie z Przeretego Boru w woj. podkarpackim,
- Urszula i Bartłomiej Micunowie ze Starej Kolonii w woj. podlaskim,
- Paweł Hazuka z Banina w woj. pomorskim,



Najbezpieczniejszym gospodarstwem rolnym w 2018 roku zostało gospodarstwo Agaty i Zbigniewa Przyjemskich z Kamieńczyc w woj. świętokrzyskim. To oni właśnie odebrali gratulacje od ministra rolnictwa Jana Krzysztofa Ardanowskiego oraz nagrodę główną – ciągnik rolniczy – przyznaną przez Prezesa KRUS

- Sylwia, Andrzej i Paweł Janczyszynowie z Biedaczowa w woj. opolskim,
- Andżela i Zygmunt Stępniewie z Kiczarowa w woj. zachodniopomorskim.

- Mariola i Brunon Masny z Poręby w woj. śląskim,
- Marlena i Wojciech Wydorscy z Biskupca w woj. warmińsko-mazurskim,



Najbezpieczniejsze gospodarstwo rolne 2018 roku należy do Agaty i Zbigniewa Przyjemskich z Kamieńczyc w woj. świętokrzyskim

• Izabela i Roman Wojtkowiakowie z Czarnej Wsi w woj. wielkopolskim zostali wyróżnieni nagrodami ufundowanymi przez organizatorów i fundatorów za udział w finale konkursu i stosowanie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo pracy w gospodarstwie rolnym.

W kategorii zakładów rolnych laureatami zostali:

- I miejsce – Ośrodek Hodowli Zarodowej Przerzeczyn Zdrój Sp. z o.o.
- II miejsce – Ośrodek Hodowli Zarodowej Bobrowniki Sp. z o.o.

– Ten konkurs pokazuje, że można bezpiecznie prowadzić gospodarstwo rolne – podkreślił minister wręczając nagrody laureatom.

Szef resortu rolnictwa zwrócił również uwagę, że m.in. dzięki takim inicjatywom poprawia się stan bezpieczeństwa w rolnictwie. Potwierdza to spadająca ilość wypadków podczas prac polowych, a także w samym obejściu. Według ministra jest to wypadkowa rosnącej świadomości rolników oraz coraz bezpieczniejszych maszyn i urządzeń, które wykorzystywane są w gospodarstwach rolnych.

W XVI edycji konkursu uczestniczyło 1087 gospodarstw indywidual-

nych, o 66 więcej niż w roku ubiegłym oraz 41 zakładów rolnych zatrudniających ponad 4400 osób. Łącznie, w szesnastu dotychczasowych edycjach konkursu w rywalizacji wzięło udział ponad 19000 osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne i około 1200 przedsiębiorców rolnych.

Patronat honorowy nad konkursem, w roku 100-lecia odzyskania niepodległości, sprawował prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda.

Departament Spraw Społecznych
i Oświaty Rolniczej
☎ 22 623 15 75
Zdjęcia: KRUS



Drugie miejsce i nagrodę pieniężną Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi otrzymali Aneta i Radosław Bakajowie z Wierzbicy w woj. lubelskim

Małe przetwórstwo 2019

Większa kwota dofinansowania i szereg ułatwień w ubieganiu się o pomoc

Od 31 stycznia do 1 marca 2019 r. oddziały regionalne Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa będą przyjmowały wnioski na tzw. małe przetwórstwo. W tegorocznym naborze wprowadzono szereg zmian, m. in. rozszerzono grono osób, które mogą ubiegać się o takie wsparcie finansowe.

Pomoc, jaką można otrzymać w ramach Wsparcia inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi i ich rozwój finansowanego z budżetu PROW na lata 2014-2020, przyznawana jest w formie refundacji do 50 proc. kosztów kwalifikowanych poniesionych na realizację inwestycji służących przetwórstwu m.in. mleka, mięsa, owoców i warzyw, zbóż i ziemniaków.

Od tego roku z oferty tej skorzystać mogą dwie grupy beneficjentów:

- Pierwszą stanowią rolnicy, domownicy bądź małżonkowie rolników, którzy zdecydują się na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie przetwarzania produktów rolnych. Maksymalna kwota dofinansowania, jaką mogą otrzymać, została podniesiona z 300 do 500 tys. zł.
- Nowością jest druga grupa, którą tworzą rolnicy lub małżonkowie rolników prowadzący lub podejmujący prowadzenie działalności przetwórczej i sprzedaży produktów przetworzonych w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD). W tym przypadku, by uzyskać pomoc, nie jest wymagane prowadzenie działalności gospodarczej. Maksymalna kwota wsparcia wynosi natomiast 100 tys. zł.

Katalog inwestycji, na które można otrzymać dofinansowanie, obej-

muje m.in. budowę lub modernizację budynków wykorzystywanych do prowadzenia działalności przetwórczej; zakup oraz instalację maszyn lub urządzeń do przetwarzania i magazynowania, aparatury pomiarowej i kontrolnej. Z myślą

ce na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych na etapie przygotowania inwestycji. Składając wniosek o przyznanie pomocy rolnicy nie będą zobligowani do przedkładania wymaganych dotychczas przez ARiMR decyzji czy pozwoleń. Będzie je można dostarczyć na etapie rozliczania inwestycji, a więc już po zawarciu umowy o dofinansowanie.

Szczegółowe informacje na temat zasad i warunków ubiegania się o pomoc w ramach Wsparcia inwe-



Wnioski na tzw. małe przetwórstwo składać będzie można w oddziałach regionalnych ARiMR w terminie od 31 stycznia do 1 marca 2019 r.

o rolnikach zajmujących się RHD dotychczasowy katalog rozszerzono m.in. o inwestycje związane z dostosowaniem pomieszczeń pomocniczych służących przygotowaniu posiłków (np. kuchni) i pomieszczeń gospodarczych służących do przechowywania produktów żywnościowych.

W tegorocznym naborze wprowadzono również ułatwienia mają-

stycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi i ich rozwój dostępne są na portalu internetowym www.arimr.gov.pl oraz w punktach informacyjnych w biurach powiatowych i oddziałach regionalnych ARiMR.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcie: fotolia

Z pierwszej ręki

322,4 mld zł wypłaciła Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa od początku swojego istnienia, czyli od 1994 r., do 1 grudnia 2018 r. Z tej kwoty ponad **171,8 mld zł** trafiło do rolników w ramach dopłat bezpośrednich. Blisko **74,3 mld zł** to z kolei wsparcie wypłacone z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, a prawie **4,3 mld zł** to pomoc przekazana ze środków Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”. Na dofinansowanie Wspólnej Organizacji Rynku Owoców i Warzyw ARiMR przekazała ponad **8 mld zł**. Agencja wypłaciła także w ramach tzw. pomocy krajowej udzielanej z budżetu państwa ponad **24,2 mld zł**. Pieniądze te zostały przeznaczone m.in. na dopłaty do kredytów inwestycyjnych, obrotowych i kłeszkowych, dofinansowanie kosztów utylizacji padłych zwierząt gospodarskich. Pozostała kwota została przekazana na rozwój wsi i obszarów wiejskich w ramach unijnych programów pomocowych wdrażanych przez ARiMR.



Ok. 16,5 mld zł wypłaciła do końca 2018 r. ARiMR z **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020**. Stanowi to ponad 28 proc. środków znajdujących się w budżecie programu. W jego ramach złożono dotychczas ok. 3,5 mln wniosków o przyznanie pomocy na kwotę ponad 40 mld zł, natomiast liczba zawartych umów lub wydanych decyzji wyniosła ok. 3,1 mln na kwotę ponad 27 mld zł. Poziom zakontraktowania środków wynosi 46,26 proc. dostępnego budżetu. Realizacja PROW 2014-2020 odbywa się według formuły $n+3$, a to oznacza, że dostępna pula pieniędzy musi być wydana do roku 2023.

1 stycznia 2019 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. Zgodnie z nią producenci rolni mogą ubiegać się o zwrot po-

datku akcyzowego m.in. na podstawie średniej rocznej liczby dużych jednostek przeliczeniowych bydła będącego w posiadaniu producenta rolnego w roku poprzedzającym rok, w którym został złożony wniosek o zwrot podatku. Na potrzeby wniosku, który należy złożyć do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na położenie gruntów, **producent rolny może wystąpić do kierownika biura powiatowego ARiMR o wydanie dokumentu zawierającego informację o liczbie DJP** bydła na potrzeby wniosku o zwrot podatku akcyzowego. Wzór wniosku jest dostępny w biurach powiatowych Agencji oraz na stronie internetowej (www.arimr.gov.pl/identyfikacja-i-rejestracja-zwierzat.html).

5085 kół gospodyń wiejskich wpisanych zostało do krajowego rejestru do 7 stycznia 2019 r. Najwięcej kół zarejestrowało się z Wielkopolski – 860, Lubelszczyzny – 707 i Małopolski – 526. Do końca 2018 r. ARiMR wydała kołom wnioskującym o przyznanie pomocy 4856 pozytywnych decyzji i wypłaciła 6,3 mln zł.

Od 14 do 25 stycznia 2019 r. producenci tytoniu oraz producenci świń, którzy nie otrzymali zapłaty z powodu upadłości podmiotu skupującego, mogą składać w biurach powiatowych ARiMR wnioski o udzielenie pomocy finan-



sowej. Uprawnieni są do niej producenci rolni, którzy w latach 2014-2017 co najmniej raz nie otrzymali zapłaty za sprzedany tytoń lub sprzedane świny w związku z wydaniem postanowienia o ogłoszeniu upadłości lub wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego, lub postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego wobec podmiotu, któremu ten tytoń lub te świny zostały sprzedane przez producenta rolnego bezpośrednio albo za pośrednictwem grupy producentów. Wsparcie przysługuje również grupom producentów suszu tytoniowego.

Wsparcie na zabezpieczenie wód przed azotanami

ARiMR przyjmuje wnioski od rolników, którzy chcą w swoich gospodarstwach zrealizować *Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych*. Pomoc ta finansowana jest z budżetu PROW na lata 2014-2020. Nabór wniosków rozpoczął się 28 grudnia 2018 r. i potrwa do 25 lutego 2019 r.

■ Kto może ubiegać się o pomoc?

Wsparcie adresowane jest do rolników, którzy w swoim gospodarstwie prowadzą chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich. Wykluczeni są właściciele ferm drobiu powyżej 40 tys. stanowisk oraz trzody chlewnej powyżej 2 tys. stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg lub 750 stanowisk dla macior.

■ Jaka jest wysokość wsparcia finansowego?

Maksymalnie na jedno gospodarstwo można otrzymać 100 tys. zł. Pomoc przyznawana jest w formie refundacji części kosztów kwalifikowanych poniesionych na inwestycję i wynosi do:

- 60% kosztów kwalifikowanych w przypadku operacji realizowanej przez młodego rolnika,
- 50% kosztów w przypadku pozostałych rolników.

■ Na co można otrzymać dofinansowanie?

Pomoc może być przyznana na inwestycje, które zapewnią dostosowanie gospodarstw do wymagań określonych w *Programie działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanie-*

czyszczeniu, które dotyczą warunków przechowywania nawozów naturalnych (oraz kiszzonek – w przypadku młodych rolników).

Dofinansowanie można otrzymać m.in. na:

- koszty budowy, przebudowy lub zakupu:
 - ✓ zbiorników do przechowywania nawozów naturalnych płynnych,



W ramach operacji „Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami...” PROW 2014-2020 rolnik może ubiegać się o pomoc finansową m.in. na zakup nowych maszyn i urządzeń do aplikowania płynnych nawozów naturalnych

- ✓ płyt do gromadzenia nawozów naturalnych stałych,
- ✓ zbiorników lub płyt do przechowywania kiszzonek,
- koszty zakupu nowych maszyn i urządzeń do aplikacji nawozów naturalnych płynnych,
- koszty ogólne.

■ Co decyduje o przyznaniu wsparcia?

Każdy złożony wniosek zostanie poddany ocenie punktowej. Na podstawie liczby przyznanych punktów ustalona zostanie kolejność przysługiwania pomocy. Lista kolejności przysługiwania pomocy zostanie zamieszczona na stronie internetowej Agencji w terminie 50 dni od dnia zakończenia naboru wniosków.

■ Gdzie złożyć wniosek?

Wniosek o przyznanie pomocy składa się w oddziale regionalnym ARiMR. Może być on złożony również za pośrednictwem biura powiatowego Agencji (wniosek zosta-

nie niezwłocznie przekazany do oddziału regionalnego) albo można go wysłać przesyłką rejestrowaną nadaną w placówce pocztowej.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcie: fotolia

Rekordowe wyniki

w eksporcie produktów rolno-spożywczych

Pozytywne zmiany restrukturyzacyjne i modernizacyjne, jakie dokonały się w polskim rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym, a także swobodny handel z państwami członkowskimi UE, wpłynęły na wzmocnienie pozycji krajowego sektora rolno-spożywczego na arenie międzynarodowej. Obecnie jest on kluczowym segmentem polskiej gospodarki, generującym znaczące wpływy z eksportu produktów rolno-spożywczych. W 2018 r. wartość tego eksportu prawdopodobnie osiągnie rekordowy poziom ponad 29 mld euro, o ponad 4% wyższy niż w 2017 r. i blisko sześciokrotnie wyższy niż w roku akcesji do UE.

Wartość eksportu towarów rolno-spożywczych z Polski w okresie styczeń-październik 2018 r. wyniosła 24,3 mld euro i była o 5,7% większa niż rok wcześniej. Jednocześnie import ukształtował się na poziomie 16,3 mld euro, o 2,5% wyższym. Dodatnie saldo wymiany zwiększyło się o 12,5%, do 8,0 mld euro.

W strukturze towarowej polskiego eksportu produktów rolno-spożywczych znaczącą pozycję zajmuje mięso i jego przetwory. W okresie

dziesięciu miesięcy 2018 r. wywieziono 1,2 mln ton mięsa czerwonego wraz z przetworami (wzrost o 3% w porównaniu z tym samym okresem poprzedniego roku), uzyskując 3,2 mld euro (o 2% więcej). Ekspert mięsa drobiowego (łącznie z podrobami) wyniósł 1,1 mln ton (wzrost o 14%), a jego wartość osiągnęła poziom 1,9 mld euro (o 19% więcej). Wzrost wartości eksportu odnotowano także w przypadku tytoniu i wyrobów tytoniowych (o 13%, do 2,8 mld euro), przetworów zbożowo-mącznych



Znaczącą pozycję w strukturze towarowej polskiego eksportu produktów rolno-spożywczych zajmują mięso i jego przetwory...

(o 3%, do 2,1 mld euro), produktów mlecznych (o 1%, do 1,9 mld euro) oraz ryb i przetworów (o 15%, do 1,7 mld euro). Większa była również wartość wywozu m.in.: wyrobów cukierniczych (o 2%, do 1,5 mld euro), warzyw łącznie z przetworami (o 7%, do 1,4 mld euro), a także produktów paszowych łącznie z makuchami (o 19%, do 1,0 mld euro), soków owocowo-warzywnych (o 18%, do 0,5 mld euro) oraz piwa (o 13%, do 147 mln euro).

Produkty rolno-spożywcze są eksportowane z Polski przede wszystkim na rynek unijny. W okresie styczeń-październik 2018 r. dostawy do krajów UE wygenerowały 20,1 mld euro – około 83% przychodów uzyskanych z eksportu towarów rolno-spożywczych. Głównym partnerem handlowym Polski pozostają Niemcy. Ekspert do tego kraju wyniósł 5,8 mld euro i był o 9% więk-



... oraz produkty mleczne



W 2018 r. odnotowano wzrost wartości eksportu warzyw łącznie z przetworami, przetworów zbożowo-mącznych i wyrobów cukierniczych oraz ryb i przetworów rybnych

szy niż w okresie dziesięciu miesięcy 2017 r. Ważnymi odbiorcami polskich artykułów rolno-spożywczych są także: Wielka Brytania (2,2 mld euro), Holandia (1,6 mld euro), Włochy i Francja (po 1,3 mld euro) oraz Czechy (1,2 mld euro).

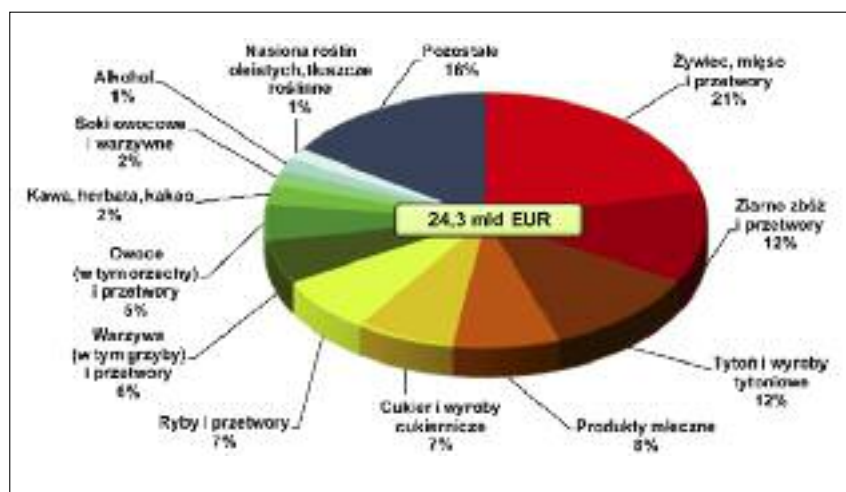
Z Polski do krajów pozaunijnych w okresie pierwszych dziesięciu miesięcy 2018 r. wyeksportowano produkty rolno-spożywcze o wartości 4,3 mld euro wobec 4,2 mld euro rok wcześniej. Eksport do krajów Wspólnoty Niepodległych Państw ukształtował się na poziomie 1,1 mld euro, o 2,5% wyższym niż rok wcześniej. Do Federacji Rosyjskiej wywieziono produkty o wartości 423 mln euro, na Ukrainę – 388 mln euro i Białoruś – 187 mln euro. Eksport do pozostałych krajów (spoza UE i WNP) wzrósł o 2%, do 3,2 mld euro. Znaczącym odbiorcą spośród tych krajów były Stany Zjednoczone, do których sprzedano towary rolno-spożywcze o wartości 424 mln euro, a także Arabia Saudyjska (221 mln euro), Turcja (183 mln euro) i Izrael (179 mln euro).

Biuro Analiz i Strategii

☎ 22 376 73 11

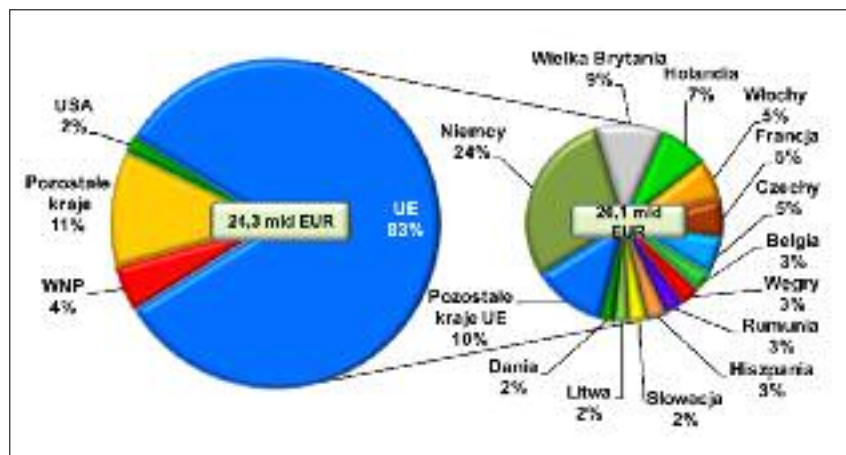
Zdjęcia: fotolia, ©Pantherstock/ Photogenica

Struktura towarowa polskiego eksportu rolno-spożywczego w okresie styczeń–październik 2018 r.



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

Struktura geograficzna polskiego eksportu rolno-spożywczego w okresie styczeń–październik 2018 r.



Źródło: opracowanie Biura Analiz i Strategii Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

Rośnie polski rynek wołowiny

W Polsce od akcesji do UE zwiększa się udział żywca wołowego w krajowej strukturze towarowej produkcji rolniczej, a produkcja wołowiny, obok drobiu, jest najdynamiczniej rozwijającą się gałęzią produkcji zwierzęcej. Rozwojowi tej branży rolnictwa sprzyjają korzystne warunki naturalne do chowu bydła (wykorzystanie naturalnych pasz: trawy, siana, kiszzonek z łąk i pastwisk, śrut zbożowych oraz roślin pastewnych) oraz rosnące zapotrzebowanie na polską wołowinę, zwłaszcza z krajów UE. W 2017 r., w porównaniu z 2004 r., wartość towarowej produkcji bydła (bez cieląt) wzrosła o 243%, podczas gdy drobiu – o 183%, mleka – o 102%, a trzody chlewnej – o 30%.

■ Pogłowie bydła i produkcja wołowiny

Zwiększony światowy popyt na wołowinę wpływa stymulująco na wzrost pogłowia bydła w Polsce. Kraj nasz plasuje się na siódmym miejscu wśród krajów UE pod względem wielkości pogłowia bydła oraz produkcji wołowiny (po Francji, Niemczech, Wielkiej Brytanii, Irlandii, Hiszpanii i Włoszech).

W czerwcu 2018 r. (według GUS) krajowe pogłowie bydła ogółem liczyło 6 201 tys. sztuk, o 0,9% więcej niż przed rokiem. Liczebność młodego bydła w wieku 1-2 lat zwiększyła się o 1,9% w porównaniu z czerwcem 2017 r. Stado bydła w wieku powyżej 2 lat wzrosło o 2,2%, a cieląt zmniejszyło się o 2%. Chów bydła w naszym kraju koncentruje się głównie w regionie środkowo-wschodnim. Regionami o największym udziale pogłowia są: woj. mazowieckie (18,6%), wielkopolskie i podlaskie (po 16,5%),

w których łącznie zlokalizowane jest 52% krajowego pogłowia bydła.

Wzrost pogłowia bydła oraz stabilne warunki chowu mają swoje odzwierciedlenie w rosnącej krajowej produkcji wołowiny, której jakość z roku na rok jest coraz lepsza. Produkuje się 500-560 tys. ton wołowiny rocznie, z czego w ostatnich latach 87-95% kierowane jest na eksport. Biorąc pod uwagę utrzy-

-październik 2018 r. z Polski wyeksportowano 403 tys. ton żywca, mięsa oraz przetworów wołowych i cielęcych (w ekwiwalencie tusz) za 1,4 mld euro, o 7% więcej niż przed rokiem. Przedmiotem wywozu było głównie mięso (92% udziału w eksporcie produktów wołowych), którego sprzedano 334 tys. ton za 1,2 mld euro (wzrost wartości o 8%). Mięso kierowano przede wszystkim



Produkcja wołowiny jest jedną z najdynamiczniej, obok drobiu, rozwijających się gałęzi produkcji zwierzęcej w Polsce

mujący się wzrost pogłowia bydła, zwiększenie spożycia oraz rozwój eksportu, zwłaszcza w pierwszym półroczu 2018 r. IERiGŻ-PIB ocenia, że w 2018 r. krajowa produkcja wołowiny mogła wynieść około 1 125 tys. ton (580 tys. ton mpc.), o 3% więcej niż w 2017 r. W 2019 r. przewidywany jest dalszy jej wzrost.

■ Handel zagraniczny produktami wołowymi i cielęcymi

Polska jest, po Hiszpanii, największym eksporterem wołowiny w Unii Europejskiej. Na wzrost krajowego eksportu produktów wołowych wpływa konkurencyjna cena żywca wołowego w Polsce na tle innych unijnych producentów. W okresie styczeń-

do krajów UE (83% udziału w wolumenie), m.in. do Włoch (20% – 66 tys. ton), Niemiec (13% – 43 tys. ton), Hiszpanii i Holandii (po 8% – odpowiednio 27 tys. ton i 26 tys. ton), a także do krajów trzecich – głównie do Turcji (10% – 34 tys. ton) i Izraela (3% – 10 tys. ton).

Import asortymentu wołowego i cielęcego do Polski jest niewielki i obejmuje przede wszystkim mięso i żywca. W okresie dziesięciu miesięcy 2018 r. do kraju przywieziono 40 tys. ton żywca, mięsa oraz przetworów wołowych i cielęcych (w ekwiwalencie tusz), o 3% mniej niż przed rokiem. W strukturze asortymentowej importu 47% stanowiło bydło żywe, a 50% mięso. Wydatki

poniesione na zakup produktów wołowych i cielęcych wyniosły 141 mln euro.

Nadwyżka handlu zagranicznego produktami wołowymi i cielęcymi w okresie styczeń-październik 2018 r. wyniosła 363 tys. ton, o 3% mniej niż przed rokiem, a w ujęciu wartościowym – 1,2 mld euro, o 8% więcej.

Spżycie mięsa wołowego

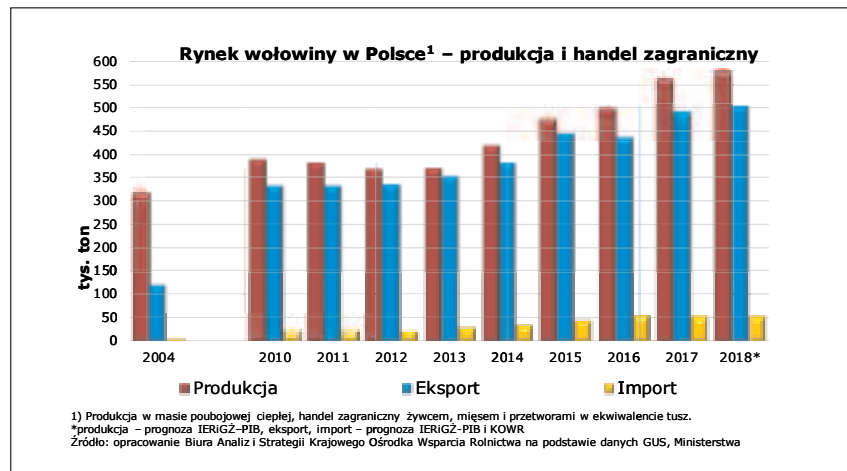
W Polsce spżycie wołowiny nie jest tak powszechne jak mięsa wieprzowego i drobiowego, przede wszystkim ze względu na wysoki poziom cen detalicznych wołowiny w stosunku do innych popularnych gatunków mięs. Jednak od roku 2016, na skutek większej podaży wołowiny na rynku krajowym, polepszającej się oferty handlowej mięsa kulinarnego oraz poprawy sytuacji dochodowej ludności, notowany jest wzrost konsumpcji. Według GUS w 2017 r. bilansowe spżycie mięsa wołowego w Polsce wzrosło do 3,2 kg na mieszkańca, tj. o 1,1 kg w odniesieniu do roku 2016, a w 2018 r. (według szacunków IERiGŻ-PIB) mogło wynieść 3,3 kg na mieszkańca.

Poziom spżycia wołowiny w Polsce jest niższy niż średnio w UE, ale

zblizony do poziomu w nowych krajach członkowskich (UE-13). Przeciętny mieszkaniec UE-28 rocznie spżycia 10-11 kg wołowiny, podczas gdy w krajach tzw. starej Unii (UE-15) – 12-13 kg, a w krajach UE-13 – 14 kg.

tu wołowiny w krajowej produkcji (w 2017 r. udział ten wyniósł 87%).

W Polsce od początku 2018 r. ceny skupu bydła rzeźnego podlegały niewielkim miesięcznym wahaniom, kształtując się przeważnie na poziomie wyższym niż w 2017 r. W listopa-



Sytuacja cenowa

W wyniku postępującego procesu integracji i globalizacji, na poziom cen produktów rolnych wpływa nie tylko sytuacja podaży-popytu w kraju, ale także uwarunkowania na rynkach światowych. W Polsce ceny żywca wołowego są silnie skorelowane z cenami największych producentów wołowiny w UE. Jest to związane z dużym udziałem ekspor-

dzie 2018 r. (dane GUS) krajowi dostawcy za bydło ogółem (bez cieląt) przeciętnie uzyskiwali 6,50 zł/kg, a za młode bydło średnio 6,75 zł/kg. Był to poziom cen zbliżony do uzyskanego w październiku 2018 r. oraz w listopadzie 2017 r.

Biuro Analiz i Strategii

☎ 22 376 73 11

Zdjęcie: fotolia

Biuletyn informacyjny nr 1/2019 (212). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książyk przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Joanna Czaban, Joanna Czapla, Jerzy Dąbrowski, Nina Dobrzyńska, Agnieszka Fido-Chmielewska, Joanna Gierulska, Monika Grązka, Waldemar Guba, Robert Jakubik, Magdalena Józeficka, Agnieszka Kłodkowska-Cieślakiewicz, Ryszard Kogut, Adam Kraina, Justyna Matys, Mariusz Rytel, Michał Rzytki, Joanna Warowny, Magdalena Zasepa.

Opracowywany przez zespół w składzie: Ewa Jaroszewicz, Mariola Marczak.

Projekt graficzny: Paulina Furman, Artur Kubat. **Zdjęcia na I-IV str. okładki oraz na str. 1-3:** archiwum MRiRW, Fotolia.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel. (22) 623 11 75, (22) 623 20 68.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa: <https://www.gov.pl/rolnictwo/biuletyny-informacyjne-ministerstwa>; <http://www.arimr.gov.pl/dla-beneficjenta/biblioteka.html>;

ISSN 1233-9784. Podpisano do druku: 22 stycznia 2019 r.

Nakład: 8000 egz. **Druk:** Zakłady Graficzne TAURUS Roszkowscy Sp. z o.o., Kazimierów, ul. Zastawie 12, 05-074 Halinów.

Redakcja wyraża zgodę na kopiowanie, reprodukcję i rozpowszechnianie w celach niekomercyjnych, w całości lub w części, materiałów tekstowych. Podmiot korzystający z materiałów tekstowych, opublikowanych na stronach czasopisma, zobowiązany jest do zamieszczenia informacji o ich pochodzeniu.

Zabronione jest kopiowanie, reprodukcję i rozpowszechnianie materiałów graficznych, tj. ilustracji, rycin, zdjęć, itp.



Polska wieś to skarb, który jest tuż obok, niemal na wyciągnięcie ręki. Warto samemu się przekonać, jak pięknie łączy się tu tradycja i nowoczesność, spokój i energia, piękno natury i oryginalność stylów. Na wsi czeka nas moc atrakcji i pozytywnych zaskoczeń o każdej porze roku!



O szczegółach czytaj na stronie <http://www.polska.travel/odpoczywajnawsi/>



UNOWOCZEŚNIAMY rolnictwo i obszary wiejskie

- dopłaty bezpośrednie
- rozwój gospodarstw rolnych
- rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego
- poprawa jakości środowiska naturalnego
- dopłaty do kredytów
- wsparcie sektora rybackiego
- identyfikacja i rejestracja zwierząt

Znajdź nas:



www.arimr.gov.pl



25 lat

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa